

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

N. 18 (1109) 1971 GEGUŽES - MAY 6

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS - LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Dabarties motina

Gražia tradicija tapusi Motinos Diena duoda progą rimtai ir atvira pamąstyti, kas yra motinystė ir kiek jos idealas paliečia žmogaus gyvenimą kasdienybėje. Ta diena išskilmingiau švenčiama šeimos ratelyje, ruošiami vieši motinos pagerbimai, ypatingai iškeliant motinas, turinčias daugiau vaikų, nes šių moterų gyvenimas yra pašvęstas motinystei. Meilė ir pasišventimas vaikams, juos auginant bei auklėjant, praturtina moterį, išpildo jos prigimtį, padaro jos dienas prasmingas ir viltingas. Šis gražus ir kilnus darbas reikalauja visišką moters atsidavimo, kad pajęgtų išlaikyti, suprasti ir perduoti savo vaikui visa, kas jo sveikam ir brandžiam augimui reikalinga. Kiekvienos motinos troškimas yra matyti savo vaiką pajęgtu atskirti gerą nuo blogio ir sugebančiu pasirinkti vertybes, kurių sąvokos liktų pagrindu visam jo gyvenimui.

Šiandien pasiekimai mokslo bei technikos srityse atveria daugybę kelių naujiems bandymams įvairiose gyvenimo apraiškose. Galimybių gausumas ir įvairumas apunkina jauną žmogų apsispręsti ir tinkamai pasirinkti. Plačios apimties spauda ir liberali televizijos programa maitina jo dar nesubrendusią vaizduotę ir dėlto dažnai matome jaunuolį besiblaškantį, neramų ir kartais maištaujantį. Skaudžiausia, kai tokioje būsenoje esąs jaunuolis save fiziškai ar moraliskai sužaloja: kenčia jis, priverstas išgyventi nemalonias pasekmes, sielvartauja motina, matydama savo vaiką nelaimingą. Tačiau ir dabar motina skuba jam padėti, jį paguosti, padrausinti, vis nenuostodama vilties, tvirtai tikėdama jo jaunuolišku gajumu atsitiesti ir naują patirtimi pasimokyti iš klaidų. Tik reikia motiniškos kantrybės, viltingos kantrybės, kurios vėmės pradžia yra amžinybėje. Neturėdama kantrybės, motina mažai kuo galės savo vaikui padėti: būdama priešinga ir pasidalinus savyje, nepajęgs suprasti ko vaikas iš jos laukia ir tikisi. Ypatingai šių dienų gyvenime, kai visko, atrodo, yra per daug siūloma, kai vykimas yra agresyvus ir įtaigojantis, kantrybė motinystėje turėtų ypatingai stipriai reikštis, nes jos veikimas atleidžia įtampą, švelnina perdidelį veržlumą ir padeda surasti natūralią išeitį.

Kantrybės reikia asmeniniame, šeimos gyvenime, bet dar didesnio kantraus apdairumo reikalauja iš kiekvienos motinos gausybė įvairių naujųjų tose srityse, kurios ją, kaip moterį, labai konkrečiai paliečia. Socialinių santykių, religinių motyvų ir taip vadinamosios „naujosios moralės“ temomis diskusijos yra taip populiarios įvairiuose visuomenės sluoksniuose, kad retas kuris pobūvis ar susitikimas be jų praėina. Tai rodo, kad šie klausimai yra labai aktualūs ir laukia išimtingo atsakymo. Tačiau dažnai tokios diskusijos išvirsta į kontroversinio pobūdžio pasikalbėjimus be aiškių išvadų. Iš to kyla mišrūs įvairiausių nuomonių, dažnai su asmeniniu ar emociniu atspalviu, kurioms trūksta racionalaus sprendimo ir atsakymo. Tokius pokalbius išgirsta jaunuolis ar jaunuolė ir, būdami dar nesubrendę savarankiškai padaryti teisingą išvadą, iš pokalbių nuotrupų pasigauja tai, kas tinka jų žinių papildymui, bet be reikiamo samoningo ir galutinio supratimo. Laisvame krašte niekas negali uždrausti laisvo minčių bei pažiūrų pasidalijimo, bet laisvė, kaip dvasišnis durklas, netinkamai panaudota, gali sužeisti ir patį savininką. Mintis, sakiny ar žodis, išimtas iš konteksto ir panaudotas skirtingose aplinkybėse, gali būti kitaip suprastas ir įvertintas. Taip gali atsitikti ne iš piktos valios, tik stokojančio laiko pagrindiniai išsigimti ir dalyko esmę. Todėl dažnai, besigraibstant naujovėskesnių pažiūrų, beįsiekiant kitokių išraiškų aspektų, pati dalyko esmė yra praleidžiama, apeinama arba net sužalojama. Čia ir vėl motina turi puikią progą puoselėti santūrumo dvasią. Nuosaikumas, susilaikymas nuo pergreito, neapgaltovto atsakymo, ypač dalykuose, kurių apsprendimas liečia vieną ar kitaip jaunuolio asmens vystymąsi, padeda motinai išvengti klaidos. Tik susikaupime ir apmąstyme subrandinta mintis, pažiūra ar nuomonė gali turėti šioki tokį svorį ir patrauklumą, patenkinti natūralu vaiko smalsumą ir padrausinti jį naujumi patyrimais. Visa tai iš motinos reikalauja atsidėjimo, kruopštaus rūpestingumo, persunkto šventa kantrybės.

Kai mokslo įtaka ir naujai patiriama sąžinės apsisprendimo laisvė, sujaukinius pasaulį iš pačių pagrindų, palietė žmogų ir pastūmėjo jį naujų apsisprendimų linkme, nepalikio nušalyje ir moters. Būdamas jautresnė, ji sunkiau išgyvena staigius pasikeitimus, lėčiau priima peršamas naujoves, nenoriai atsisadėdama tradicinių pažiūrų. Jos intencinis intelektas žvelgia atsargiai ir moderniu mokslo apgaubtas idėjas ir naujai peršamas laisves. Ji mėgsta įvairumą ir įsiekio būdą jam išieškoti, bet yra atsargi praktiškame jo pritaikyme, juoba, kad čia reikia jos saivosaus jausmas. Be to, moteris nestokoja ir vyriškų savybių: protinio įžvalgumo, agresyvumo, praktiškumo.

Moteris yra laiminga savo prigimtyje, nes jaučia savo asmens darnią pilnatvę. Per motinystę siekdama išganyti, jį kantriai pakelia kasdienybės reikalavimus ir viltingai žiūri į ateitį. Gilus tikėjimas į Dievą ir žmogų yra jos stiprybė ir atrama gyvenime. L. I.

KANADOS ĮVYKIAI

ATSTOVAI NORI DIDELIŲ ALGŲ

Premjeras P. E. Trudeau nutarė padidinti algas federacinio parlamento nariams ir senatoriams. Ligisolinis parlamento narių metinis atlyginimas — \$12.000 alga ir neapmokestinamas \$6.000 papildas įvairioms išlaidoms. Projekte siūloma algą padidinti iki \$18.000, papildą — iki \$8.000. Toks 44% atlyginimo padidinimas susilaukė aštrios kritikos spaulde. Daugelio nuomone, padidinimui pasirinktas labai netikėtas laikas, kai kraštas turi šimtus tūkstančių bedarbių ir kai patį vyriausybę prašo darbo unitas laikyti didesnio nuosaikumo savo reikalavimuose. Visiškai nepateisinamas yra senatorių algų ir papildų padidinimas \$7.000, nes šie žmonės nėra renkami, bet skiriami į senatą už įvairias paslaugas partijoms. Daugumas jų yra pastatytas. Deja, algų padidinimo projektas parlamente beveik nesusilaukė opozicijos ir greičiausiai bus priimtas be jokių esminių pataisų.

Ontario finansų ministras D. McKeough paskelbė 1971-72 m. provincijos biudžetą su rekordiniu \$415.000.000 deficitu. Pajamų numatoma turėti \$3.847.

000.000, išlaidų — \$4.262.000.000. Ontario premjeras W. Davis, pasirinkęs skirtingą nuo federacinės vyriausybės ekonominę liniją, deficitiniu biudžetu tikisi parūpinti darbo 100.000 Ontario gyventojų. Todėl šiame biudžete didžiausi palengvinimai ir daromi korporacijoms, skatinant jas plėsti savo veiklą, tobulinti esamas darbo vietas ir steigti naujas. Eiliniam žmogui jokių nuolaidų nematyti. Beveik vienintelė išimtis — našlėms ir našlams neapmokėtinamo palikimo bendros sumos padidinimas iki \$250.000. Meškeriotojams panaikinami \$3 kainavę metiniai leidimai. Kurie juos jau įsigijo šiem metams, tuos \$3 galės atgauti iš žemės ir miškų ministerijos. Nuo š.m. gegužės 1 d. suliginta alaus kaina visoje provincijoje. Už 24 bonkų dėžę alaus, įskaitant užstatą už bonkas, dabar reikės mokėti \$5.15. Ontario šiaurėje gyvenantiems alaus mėgėjams tai reikiša atpigimą \$0.11, kitose provincijose dalyse — pabrangimą \$0.15. Ligonijų priežiūra prieglaudose ir privačiuose namuose nuo 1972 m. balandžio 1 d. bus įjungta į OHSIP sveika-

„Motina, man saulė tavo veidą mena, Vargo raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai. Visą šitos žemės klaidų kelių mano, Tegu švies man tavo veido spinduliai“ (B. Brazdžionis) Nuotr. A. Sutkus

PRANEŠIMAS IS ŠVEDIJOS

Lietuvių kova didžiojoje spaudoje

Ryžtinga lietuvių kova už žmogaus teises neliko nepastebėta nė švedų spaudoje. Stambiausias konservatorių organas — „Stockholmo“ dienraštis „Svenska Dagbladet“ — balandžio 3 vedamojo vietoje išspausdino įsidėmėtiną straipsnį „Baltika ir žmogaus teisės“, kuris paremtas grynai lietuviškais duomenimis.

Straipsnio autorius Andres Kueng savo įžangoje primena, kad neseniai Pietų Afrikos režimas neleido išvykti Amerikon Roberto Sobukwe, kuris buvo kviečiamas dėstyti Wisconsin universitete. Toks atsisakymas duoti išvažiavimo visą prieštarauja Jungtinių Tautų priimtai į visuotinė žmogaus teisių deklaracijai, kurios 13 str. garantuoja kiekvienam teisę išvykti ir vėl sugrįžti į savo kraštą.

Be šia teisę lauzo ne vien Pietų Afrika. Dar nuosekliau ją lauzo Sov. Sąjunga. Pastaruoju metu spaudoje buvo daug rašoma, kaip šiuo atžvilgiu sovietų valdžia elgiasi su žydais. Dėlto autorius nusprendė išskirti keturis pavyzdžius iš Lietuvos.

Ryžtingieji lietuviai

Kaip lygiagrečiai afrikiečio intelektualo atvejui nurodomas nužudytas kalbininko profesorius Jono Kazlauskio likimas, kuris tapo pat buvęs 1968 m. p a k v i e s t a s į Pensilvanijos valstybinį universitetą. Pakvietimas be jo žinios buvęs atmes-

tos draudą. Ontario vyriausybė taipgi nutarė savo tarnautojams atlyginimų didinimą riboti 5%. Šis projektas jau susilaukė tarnautojų jungiančių unių atšarus protesto ir net grąsos pradėti dalininius streikus bei darbo sulėtinimą.

Iš federacinės ryšių ministerijos pasitraukė jos ligisolinis vadovas E. Kierans, reikšdamas nusivylimą premjero P. E. Trudeau ekonomine politika. Laikiniai jo pareigas perėmė ministras bei portfelio J. P. Cote, anksčiau gavęs E. Kierans tvarkytą Kanados paštą. Tikrąsias pasitraukimo prieštastis E. Kierans žada atskleisti birželio pradžioje St. John's įvyksiančiame mokslo sluogsiui suvažiavime. Jis yra antrasis bėglys iš premjero P. E. Trudeau kabineto — pirmuoju buvo 1969 m. pasitraukęs susisiekimo ministras

tas augštojo mokslo ministerijos Maskvoje pernai pavasarį. Apie tai jis sužinojo tik vasarą iš amerikiečio kolegos ir smarkiai reagojo. Netrukus po to jis pradingo ir tik gerokai vėliau buvo surastas negyvas Neryje. Autorius pažymi, kad režimo sluogsniai paskleidė savizudybės teoriją, kai užsienį pasiekė žinios iš Lietuvos apie profesoriaus Kazlauskio nužudymą.

Toliau straipsnyje minimas tėvo ir sūnaus Brazinskų dramatiškas pabėgimas pagrobtu sovietų lėktuvu į Turkiją. Tai įrodo, kaip sovietais varžo baltiečių teisę keliauti. Be to, sovietų vyriausybė visą laiką smarkiai spaudžia Turkiją, kad išduotų pabėgėlius, nes tik tokiu būdu tikimasi atgrasinti nuo naujų mėginimų pabėgti. Ryšium su tuo primenama ir abiejų Simokaičių tragedija, nors pasaulio viešojo nuomonė ir priverstė pakeisti mirties bausmę.

Galop straipsnyje plačiai aprašomas jūrininko Kudirkos išdavimas amerikiečių laive ir tolesnis neaiškumas, kas su juo po to atsitiko. Sovietų skleidžiami gandai, autoriaus nuomone, yra būdingas pavyzdys, kaip sovietai mėgina sukludyti, kad rezistentai Sov. Sąjungoje nebūtų laikomi kankiniais. To tikslas siekiant, jie šmeižiami, apšaukiami vagimis, nedorėliais.

Visi šie keturi plačiai pasaulyje nuaidėję lietuvių atvejai straipsnio autoriui atrodo tuos draudą.

P. Hellyer, kuris dabar taip pat kritikuoja Otavos ekonominę liniją. 1969 m. pabaigoje Toronto liberalų atstovas P. Ryan, nusivylęs komunistinės Kinijos pri pažinimu ir Kanados išpareigojimų mažinimu S. Atlanto Sąjungai, taip pat nutraukė ryšius su liberalų partija.

Demonstracijos prie Turkijos ambasados Otavojė surengė 1.500 armėnų kilmės kanadiečių. Ambasadoriui Irfan Tanseli norejo įteikti laišką, reikalaujantį nepriklausomybės Turkijai ir Sovietų Sąjungos padaliniai Armėnijai. Kadangi ambasadorius laiško nesutiko priimti, jis buvo pasiųstas paštu. Demonstracijos dalyviai padėjo vainiką prie žuvusiems kariams skirto paminklo, pagerbdami 1.500.000 armėnų, kurie, jų teigimu, buvo nužudyti Turkijoje nuo 1915 m.

ypatingi, kad žmonės, norėję išvykti iš savo krašto, buvo priversti statyti pavojingą savo gyvenbę. To nebūtų, jeigu Sov. Sąjunga gerbtų JT visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir užtikrintų laisvo keliavimo teisę.

O kaip švedai?

Straipsnio gale Andres Kueng atkreipia švedų dėmesį į tai, kuo suminėtiems lietuvių tragedijos įems svarbios. Jis prileidžia, kad Simokaičių pavyzdys gali būti tik pradžia. Juk ir prieš Kalėdas miriop pasmerkietį Leningrade žydai buvo kaltinami norėję pabėgti į Svediją.

Savaimė aišku, būtų geriausia, jeigu sovietai leistų norintiems baltiečiams ir žydams legaliai išvykti užsienin. Tačiau nematyti ženklių, kad sovietai keistų savo nusistatymą laisvo keliavimo teisės atžvilgiu. Priešingai, išrandami nauji administraciniai sunkumai. Pastaruoju metu iš emigrantų reikalaujamas 1000 rublių mokestis. Tai sudaro vidutiniškai dešimties mėnesių darbininko atlyginimą. Pernai rudenį pakeltas turistinių vizų ir Vakarų mokestis iki 400 rublių.

Pabėgti laivu per Baltiją šiuo metu — rašo Kueng — beveik neįmanoma. Todėl belieka galimybė pagrobtu lėktuvu pasiekti laisvę. Kad baltiečiai savo neviltyje gali jos griebtis, tai labai galimas dalykas. Bet čia ir kyla klausimas: ar jie gautų politinę globą? O gal būtų išduoti atgal tam kraštui, kur jiems gresia mirties bausmė už mėginimą pasinaudoti pagrindine žmogaus teise laisvai palikti kraštą? Ar Svedija respektuotų politinės globos teisę, ar išduotų baltiečius, kaip per klaidą išduotas Kudirka, kaip dėl politinio spaudimo gresia išdavimas Brazinskams, kaip 1946-aisiais buvo išduoti baltiečiai kariai dėl Svedijos vyriausybės nepakankamo įžvalgumo ir pasirošimo? Tokiais klausimais baigiamas tas idomus straipsnis.

Reikia pridurti, kad „Svenska Dagbladet“ yra įtakingas švedų dienraštis ir skaitomas kone išimtinai šviesuomenės sluogsniuose. Dėmesio verta ir tai, kad šiam straipsniui buvo užleista pati įžymiausiaji vieta.

A. L.

DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

Pasaulio įvykiai

NAUJOS INICIATYVOS TAIKAI ARTIMUOSIUOSE RYTUOSE UŽTIKrinti ėmėsi JAV valstybės sekretorius W. Rogers tiesioginiais pokalbiais su Izraelio, Saudi Arabijos, Jordanijos, Libano ir Egipto vadais. Atsilankyti Egipte jį pakvietė prez. A. Sadatas, taikos siekiose parodęs didesnį politinį lankstumą už velionį G. A. Nasserį. W. Rogers viešnagė bus pirmasis valstybės sekretoriaus apsilankymas Kaire nuo 1953 m., kai ten paskutinį kartą buvo užsukęs J. F. Dulles prez. D. Eisenhowerio valdymo laikais. W. Rogers pagrindinį dėmesį, atrodo, skirs Suez kanalo atidarymui, nes šis žingsnis sumažintų naujo karo grėsmę ir galbūt taptų paskata Egipto ir Izraelio taikos deryboms. Problema sudaro abiejų pusių skirtingos pažiūros į Suez atidarymą. Egiptas reikalauja, kad Izraelis pasitrauktų nuo Suez kanalo ir

leistų egiptiečiams karius peršikelti į rytinę kanalo pakrantę. Be to, sutartis dėl kanalo atidarymo turi būti įžanga taikos deryboms ir okupuotų žemių grąžinimui. Izraelis pritaria Suez atidarymui, bet tokią sutartį nori laikyti visiškai atskiru dalyku, neįpareigojančiu užimtos teritorijos grąžinimo Egiptui. Savaimė suprantama, arabai nuogaštą, kad tokiomis sąlygomis atidarytas Suez kanalas gali palaidoti betkokią viltį atgauti Izraelio okupuotas žemes. Izraelis tada gali vengti taikos derybų, nes juk kelią naujam karui pastos Suez sutartis.

Valstybės sekretoriaus W. Rogers laukia nelengvas uždavinys surasti abiem pusėm priimtina kompromisą. Priešingu atveju vėl gali kilti karas. Egiptui moderniausius ginklus siūncia Sovietų Sąjunga, o Izraelio ginklavinimą stiprina JAV. Šios kelionės metu W. Rogers dalyvavo Pietryčių Azijos Sąjungos užsienio reikalų ministrų konferencijoje Londone, kur buvo patvirtinta dabartinė Vasingtono politinė linija visų buvusių Indokinos kraštų klausimu. Turkijos sostinėje Ankaroje jis tarėsi su Centrinės Sąjungos užsienio reikalų ministrais.

ISLAISVINO KINIETI

Prancūzijos policija Paryžiaus Orly aerodrome sulaukė vaistais apsvaigintą Kinijos ambasados patarėją žemės ūkio reikalams Chang Shi-jung, kurį dešimties kiniečių grupė bandė išdinti į keleivinį lėktuvą, skrendantį Sanchajun. Mao diplomatai netgi drįso susigrumti su policininkais — dėl pasipriešinimo policijai trys kiniečiai atsidūrė už grotų. Apsvaigintasis Ch. Shi-jung buvo nugabentas į Hotel-Dieu ligoninę. Skelbiama, jog Prancūzijos žvalgyba iš anksto žinojo apie jo priverstinį grąžinimą Kinijon, nes jis jau Alžėrijoj buvo kreipėsis į Prancūzijos pareigūnus, prašydamas politinės globos. Šis incidentas gali įtempti santykius tarp komunistinės Kinijos ir Prancūzijos, kuri diplomatini pripažinimą Kinijai yra suteikusi jau 1964 m. Jis taipgi liudija, kad Mao stalo teniso diplomatija nežada esminio pasikeitimo Kinijoje: kraštas tebėra didžiulis kalėjimas, o jo gyventojai ir diplomatai — gangsteriškais metodais tvarkomi kaliniai.

KRIZE KAMBODIJOJE

Kambodijos prezidentas Ch. Heng Beng buvo pasiūles į maršalus pakeltam ligisoliniam premjerui L. Nol sudaryti naują ministrų kabinetą, nors jį dėl širdies priepuolio yra ištieskę dalinis paralyžius. L. Nol šio pasiūlymo nepriėmė, bet sutiko tapti Kambodijos kariuomenės vyriausiuoju vadu. Prez. Ch. Heng tada kreipėsi į vicepremierra gen. ltn. S. S. Mataką, kuris kraštą valdė premjeru L. Nol ligos metu, bet ir jis atsisakė premjero pareigų. Pagaliau, po ilgų įsiekimų, gen. Nol sutiko būti vardinu premjeru, o vykdomuoju — gen. Matak. Tai baigta dvi savaites trukusi krizė.

NUTRAUKE RYŠIUS

Indija ir Pakistanas nutarė uždaryti diplomatinės atstovybes: Pakistanas — Kalkutoje, Indija — Dacca mieste, R. Pakistane. Tačiau abi pusės nesutaria priemonių diplomatams susigražinti. Šia diplomatinę įtampą sukėlė Pakistano kariuomenės dalinių įsiveržimai Indijon iš R. Pakistano, kuris dabar jau yra visiškai V. Pakistano kontroleje. Vakarų diplomatų Indijoje teigimu, Pakistanas pradėjo ginkluoti komunistinę Kiniją. Ginklai siunčiami į V. Pakistaną, kur sudaromi nauji ka-

riuomenės daliniai pakeisti į pietinį karą R. Pakistane išsiųstiem kariam. R. Pakistano bandymas atsiskirti ir pasiskelbti nepriklausoma Bengalijos respublika nepavyko dėl žiaurių Pakistano centrinės vyriausybės priemonių. R. Pakistana aplankęs Britanijos parlamento atstovas B. Douglas-Mann sakosi matęs sudegintus kaimus ir miestelius, kuriuose buvo išduoti visi gyventojai — vyrai, moterys, seneliai ir vaikai. Jė nuomone, žuvusiųjų turėtų būti apie 250.000.

DEMOKRATIJOS KRYPTIM

J. Kadaru vadovaujama vengrų kompartija nukrypo nuo sovietų praktikuojamo rinkimų metodo. Liaudies fronto vardu kandidatus į parlamentą parenka kompartija, tačiau rinkimų susirinkimuose buvo leista siūlyti ir jų pačių kandidatus. Jeigu jie pritaria kompartijos X suvažiavimo nutarimams. Kai toks pasiūlytasis ar pasiūlytoji susilaukia 30% susirinkimo dalyvių paramos, pavarde įtraukiami ir kandidatų sąrašą. Ši naujovė priverė pasitraukti iš rinkimų nevienią oficialų kompartijos kandidatą: kai buvo pastebėtas jo varžovo perdidelis populiarumas. Rinkimų į parlamentą 49-nios rinkiminės apylinkės (iš bendro 352 skaičiaus) šį kartą buvo po du ar net tris kandidatus. Taigi, rinkėjams buvo duotas šioks toks pasirinkimas. Pirmą kartą komunistinės sistemos istorijoje aštuoni kompartijos palaiminti nuolatiniai „parlamentarai“ pralaimėjo rinkimus, savo šilts vietas užleisdami pačių darbininkų pasirinkti atstovams. Vienintelė išimtis buvo padaryta J. Kadarui ir jo politbiuro nariams. Jų rinkiminės apylinkės nebuvo išleistas antrasis kandidatas, kad ir jų kartais neįtikėtų minėtios aštuoniukės tragiškas likimas. Šis postūkis visdėto pralenkia Sovietų Sąjungą, neduodančią jokio pasirinkimo.

KARO STOVIS

Turkijos parlamentas ir senatas jungtiniamė posėdyje paskelbė karą stovi vienuolikoje provincijų — beveik visuose pagrindiniuose miestuose. Premjeras N. Erimo teigimu, šių priemonių priverstė imtis maistui, kairiųjų studentų ir kurdų separatistų keliama maištai. Karo stovio įstatymas draudžia masinius susirinkimus, demonstracijas, įpareigoja perduoti policijai turimus ginklus. Neoficialiai duomenimis, jau sumta apie 250 teroristų ir jų šalininkų, uždaryti 7 laikraščiai bei žurnalai Ankaroje ir Istanbule.

W. BRANDTO PROBLEMA

V. Vokietijos kancleris W. Brandtas pritarimo su Maskva ir Varšuva pasirašytom sutartim įsiekio federaciją sudarant kraštų rinkimuose. Schleswig-Holsteino rinkimus laimėjo prieš šias sutartis nusistatę krikščionys demokratai, atstovų skaičių padidinę šešiais iki 40. W. Brandto socialistai, anksčiau turėję 30 vietų šiame parlamente, dabar gavo 32, o jų sąjungininkai liberalai prarado dvi turėtas vietas. Kadangi atstovus į federacinį bundesratą (augštuosius parlamento rūmus) skiria kraštai pagal savo rinkimų rezultatus, šioje institucijoje liko sutarčių ratifikavimui nepalankus 21:20 atstovų skaičius. Socialistų laimėjimas Schleswig-Holsteine santykių būtų pakeitęs W. Brandto naudai. Bundesratas galbūt neįstengtų sulaukyti Maskvos ir Varšuvos sutarčių ratifikavimo, tačiau toji vieno balso dauguma gali gerokai uždelsti ratifikavimo procesą ir netgi sukelti ginčus konstitucijos klausimu.

Tėviškės žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata.
 Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

PIRMOJI PAVASARIO VAGA

R. MEDELIS

Po I D. karo okupantai paliko Lietuvai labai nualintą. Vargas lapojo, vargas šakojų, nes nei gyvulių, nei maisto, nei geresnio drabužio... O dar kaipuriu trobesius karo sukūrus nusinė. Veik ant plyno lauko kilo nepriklausoma Lietuva.

Prisimenu savo tėvelius, kurie teturėjo vieną leigvynę karvė, vieną kuiną, dvi avis ir du paršelius, tvartė nuolat alkanai žvingiančius.

Jau po šv. Jurgio tėvas pasidarė neramus. Apžiūrėjęs noragus, akcijas, nors jos dar neseniai iš kalvės grįžusios. Patikrina "eikliojo žirgo" pasagas. O kalvėje tai tikras turgus. Kalvis — kaimo numylėtinis. Kalvės žaidras nei diena, nei naktį negesta. Visam kaimui šimtai reikalų. "Tik tu, Poviliuk, greičiau apsisuk, kaip nors atsilyginsi" — skamba be pertraukos. Na, ir sukasi Povilas be poilsio. Stengiasi visiems padėti.

Gamta jau bunda. Vyturėlio, to artų draugo, giesmelė neutilsta. Jo lizdo mūsų artojas nepaliečia, nors jis visada sukamas dirvose. Jis ramiai išsiveda savo vaikelius, todėl ir artų jį negali savųjų giesmių. O kur pempų klykavimas atgyjančiose pievose! Kur varnėnų imantri giesmė su puikiais išraiškimais! Jau ir gegužis ne už kalnų. Tėvas įbruka ir man kelis vargius, kad gegutė neužkuotų tuščios kišenės. Tada vargą turėsi visus metus.

Tėvas darosi kaskart linksmesnis. "Jau greit, motin, trauksim į laukus. Ten, prie kapų, jau kaišiosim greitesnes bulves. Žemė sausoka". Mūsų žemė gana sunki, veik visa prie molio ir šlyno. Visada į laukus tenka vėlokai išeiti. Bet ji gaj, derlinga. Tėvas man visada sako, kad noragu režijama žemė alsuoja, kve-

BENDRUOMENĖ IR ORGANIZACIJOS

Valstybiname gyvenime kiekvienam visuomeninio pobūdžio organizacijai turi savo tikslą, užduotį ir specifinius uždavinius. Vienok jos savaime grupuojasi savo paskirties giminingumu. Štai, kad ir srovinės organizacijos turi didelių ideologinių skirtumų, bet savo paskirtimi yra labai artimos. Panašiai yra su visuomeninio, ekonominio, kultūrinio, socialinio ir kitų gyvenimo sričių organizacijomis. Į tas organizacijas telkiasi vienos ar kitos srities darbuotojai, kad galėtų sėkmingiau spręsti savo bendrus reikalus. Štai visų sričių organizacijos pasidaro lygiai svarbios, reikšmingos ir reikalingos bendram gyvenimo kompleksui. Ši aplinkybė reikalauja, kad visos organizacijos veiktų suderintai, nes tik harmoningų visų gyvenimo sričių veikimų tėra pasiekiami ekonominė gerovė, socialinis teisingumas, kultūrinė pažanga, bendras susipratimas ir bendro gyvenimo normalus susitvarkymas. Va, čia ir glūdi pagrindinis žmonių bendro gyvenimo uždavinys. Jei tokia harmonija yra būtina reikalinga normaliam gyvenimui, juo labiau išsivysios tautiniam gyvenimui.

Visų išsivysios organizacijų veikla dėl savaime suprantamų priežasčių yra ypatingai stiprioje tautinių aspiracijų įtakoje. Visos organizacijos dirba tautinį darbą ir rūpinasi lietuviškos reikalais. Tačiau taip išsklaidytas

tautinis veikimas nevisada atneša laukiamų vaisių. Čia ir iškyla būtinas reikalas tautinių organizacijų veiklos dėl koncentruoti į vieną bendrą veiklą, kurioje atsispindėtų visos lietuvių bendruomenės tautinis gyvenimas. Visos organizacijos, susibūrusios tautiniam darbui Bendruomenės rėmose, galėtų visai nenuskriaudamos savųjų tikslų siekimo daug prisidėti prie konstruktyvesnės, sėkmingesnės bei veiksmingesnės bendros tautinės veiklos. Tuo būdu Bendruomenė taptų visų lietuvių jungtimi ir jų tautinio gyvenimo kontroliuotoja.

Visi, o ypač organizacijų valdybos bei vadovai, turėtų šį klausimą rimtai ir nuodėdžiai svarstyti, diskutuoti ir nedelsiant jungtis per Bendruomenės sekcijas į bendrą tautinę veiklą išsivijoj.

J. Karpis

Etninių grupių teisių pripažinimo reikalavimas Albertos vyriausybės aplinkui Edmontono ukrainiečių delegacija. Ji priminė dviejų kalbų ir kultūrų komisijos pranešimų IV tomą, raginusį atkreipti didesnę dėmesį į etninių grupių kultūrinį įnašą ir imtis atitinkamų priemonių, kad jis būtų užtikrintas ir ateityje. Pasak ukrainiečių delegacijos, šiam pasiūlymui reikiamo dėmesio nėra lig šiol parodžiusios abi vyriausybės — federacinė ir Albertos.

"Chruščiovas prisimena" padarė pasaulinę sensaciją. Ir ne nuostabu, nes tai pirmieji sovietų vado spausdinti atsiminimai po Trockio "Mano gyvenimas". Atsiminimus paskelbė Rusijoje gali tik generolai, artistai, rašytojai, maždaug aštuoni. Mes išmokome įvairiais metodais patikrinti padirbinėjimus, klaidas tarpe faktų, pusiau tiesą ir prasimanymus. Neatsižvelgiant į sunkumus, aš nematau jokios priežasties, kodėl istorikai neturėtų panaudoti visus tuos metodus analizavimui dokumentų, kurie yra paruošti totalistinėje visuomenėje.

Vadovaujančių politikų atsiminimai yra svarbūs istoriniai šaltiniai, bet jie garsūs suklydimo. Puikybė, noras pristatyti sekantiom kartom geresnį vaizdą, savęs apgaudinėjimas, atminties klaidos — vis tai bendri žmogaus psichologiniai. To negalima pamiršti net ir tada, kai turime reikalą su patikimais atsiminimais. Chruščiovo atsiminimų atveju istorikas susiduria su naujomis problemomis, kurių anksčiau nebuvo.

Sudėtinga paslaptis
 Tai didžiausios reikšmės dokumentas, bet leidėjai nesutiko paskelbti šaltinių, originalinės formos, kuria rankraštis juos pasiekė, kaip juos pasiekė, koks autentiškumas — faktiškai jokios informacijos apie tai. Dar keisčiau, kad "Time Inc." leidykla, perspausdinimo teisės savininkė, specialiai uždraudė kitiems leidėjams vartoti žodį "atsiminimai", aprašant šią knygą. Paslaptį dar labiau sukomplikavo oficialus Chruščiovo paneigimas to leidinio autorystės.

Keisčiausia šioje byloje yra tai, kad leidėjai yra pilnai įsitikinę to dokumento autentiškumui, apgaubtu neperžengiamu paslaptimi ir ateinančių iš krašto, kuri liečiant viskas turi būti imama labai atsargiai. Iš mūsų laukiamas pasitikėjimo leidejų žodžiu dėl dokumento autentiškumo, ko iki šiol niekuomet nebuvo. Kodėl? Todėl, kad Edward Crankshaw juos patikrino. Jis yra žymus sovietų reikalų žinovas, neabejotinai patikimas. Įvade jis pareiškė esąs "tikras, kiek galima būti tikru kuo nors, ko mokslininkai negalima įrodyti, kad šiuose puslapiuose kalba Chruščiovas. Crankshaw padarė šią išvadą, remdamasis rusiška mašinėle rašytu rankraščiu ir

Žodžiai Chruščiovo, atsiminimai - ne

Rašo Tibor Szamuel, "National Review" 1971. II. 23. apie Chruščiovo knygą

nieku daugiau.

Per paskutinių šimtmetį istorinės kritikos technika pasiekė labai augstą laipsnį. Mes išmokome įvairiais metodais patikrinti padirbinėjimus, klaidas tarpe faktų, pusiau tiesą ir prasimanymus. Neatsižvelgiant į sunkumus, aš nematau jokios priežasties, kodėl istorikai neturėtų panaudoti visus tuos metodus analizavimui dokumentų, kurie yra paruošti totalistinėje visuomenėje.

Kaip atsirado?

"Chruščiovas prisimena" išleista visą eilę pagrindinių klausimų. Ar šį knygą yra autentiška ir kiek? Ar ji yra tuo, kuo ji pristatoma? Ar tai paties Chruščiovo žodžiai ir ar jo parašyti? Kaip, kada ir kokia forma buvo tai padaryta? Kaip ir kieno buvo išleista?

Pirmiausia reikia pradėti nuo šių atsiminimų kilmės. Čia nėra abejonų, kad vienintelis galimas aiškinimas leidejų milijono dolerių verto "visiško pasitikėjimo" yra tas, kad visa ši medžiaga buvo gauta iš oficialių sovietinių šaltinių. Vienintelė įstaiga, kuri sovietuose gali padaryti tokią slapta operaciją, yra KGB. Esminiai faktai apie šį sovietų saugumo policijos aktą jau yra žinomi. Šis reikalas buvo sutartas tarp Viktoro Louis, sovietų piliečio, kuris jau nevieną panašų darbą yra atlikęs, kai reikėjo paskleisti klaidingą informaciją, ir dviejų "Time Inc." atstovų pereinamųjų metų rugpjūčio mėnesio Kopenhagoje. Medžiaga buvo perduota anksčiau, "Time Inc." laikė labai griežtai šią paslaptį, bet "Times" Londone, kuris spausdino šią knygą, teisingai, atvirai pripažino, kad "pilnas rankraštis" buvo KGB rankose, kuris "dėl savo motyvų nusprendė dalį jo perduoti Vakarams". Taigi, ši smulkmena jau yra aiški.

Turinys

KGB šaltiniai nėra švarūs, tačiau, nežinūnti stiprių abejonių, tai dar nėra įrodymas, kad knyga yra falsifikatas. Tik išnagrinėjus knygos turinį, galima pa-

matyti kiek ten yra tiesos. Čia belgi susiduriame su nepaprastai sunkumais. Turinio analizei reikia teksto, kurio, deja, mes neturime ir niekas nežino, ar originalus autorius tektas iš viso kur nors yra. Vis dėlto nėra abejonų, jei ne visas turinys, tai bent didžioji dalis, buvo įkalbėta į magnetofono juosteles. Turinys buvo redaguotas pirmiausia KGB, kuris rūpestingai atrinko išleistas vietas (galbūt kaikurias pridėjo), o vėliau perdirbtas jauno, nepatyrusio amerikiečio redaktoriaus, kuris pats išsidaudė.

Kokia bebūtų forma, bet ar tikrai Chruščiovas "kalba"? Aš manau, aplamai imant, taip. "Balsas" skamba autentiškai. Daug daugiau abejotinas tvirtinimas, kad šie fragmentai sudaro dalį to, ką Chruščiovas diktavo ar pats sukūrė kaip savo "prisiminimus".

Aplamai, šios Chruščiovo knygos tikslas yra dvejetainis: pagrįsti Stalino pasmerkimą ir tuo būdu padaryti jo prestižą atstatyti neįmanomą bei pateisinti savo paties, kaip partijos vado, veiklą. Dėlto keista, kad Chruščiovas tą leidinį taip kategoriškai paneigė ir pavadino falsifikatu. Dar keisčiau, kad dviejų dalykų trūksta šioje knygoje: a. Stalino kalčių įrodymų ir b. Chruščiovo vadovavimo laikotarpio apgynimo, t. y. dalykų, kurie paskatino jį sudaryti šiuos "atsiminimus". Tiesa, jis padarė nešvankių pastabų apie Staliną, bet apie jo nusikaltimus, užuot išsėdėjęs, kalba trumpai ir netaip laisvai, kai buvo valdžioje.

Ankstesni Chruščiovo sensacionaliai pareiškimai apie "didį valymą" čia net nepaminti. Pagrindinė figūra rodomas tiksliai Kirovas. Išdavikiškas Kirovo nužudymas 1934 m. buvo valymo pradžia. Tai galbūt bjauriausias Stalino nusikaltimas. Abiejuose garsiuose partijos kongresuose Chruščiovas smulkiai kalbėjo apie Kirovo nužudymą, pasakė visas įtartinas aplinkybes, apie to meto tardymus, gana laisvai parodydamas, kad Stalinas buvo

kalbas. Dabar reikėtų laukti, kad Chruščioviui atėjo proga visą tą reikalą pilnai aprašyti. "Chruščiovas atsimena" knygoje tėra pora puslapių apie Kirovo nužudymą, apie autorius susijaudinimą išgirdus žinią apie įvykį, bet nėra nė žodžio apie atvejo įtartinumą. Vietoje to primena senas prasimanymas, kad tai padarė trockininkas.

Čia Chruščiovas visai nemini, kaip aistringai veržėsi į vadovybę. Ši nemini jokio politinio įvykio Sov. Sąjungoje po 1953

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Pagal šiuo metu viekiančius miesto nuostatus, Lietuvių Namai yra klasifikuojami kaip privatus klubas. Tokiem klubams keliantis į naujas patalpas statomi dideli reikalavimai. Vienas sunkiausias nugalimų reikalavimų buvo automobiliams pastatyti aikštė. Tik nuosirdžiam lietuviškų reikalų rėmėjai Toronto augtam pareigūnui T. Donohue padedant ir šis klausimas išsprendė gana palankia prasme.

Tuo pačiu metu buvo tvarkomi kituose miesto departamentuose klausimai, susiję su struktūrinio pastato pakeitimu ir jo pritaikymu mūsų reikalavimams. Čia labai daug nuveikė (ir tebeveikia) nuosirdžiai dirbantis architekt dr. A. Kulpavičius. Jis ne tik sėkmingai vadovauja techniskam projekto vykdymui, bet taip pat rūpinasi, kad naujuose Lietuvių Namuose stipriau rusentų kultūrinis židynis. Tam reikalui jis ryžosi suburti visas mūsų kultūrinės pajėgas. Išsprendus gėralų, autoaiškė, pastato pakeitimo ir kitus svarbiausius klausimus palankia prasme, nutarta visa tai priimti, patvirtinti, legalizuoti, sudarant reikalingas sutartis bei kitus dokumentus, ir eiti prie tolimesnių L. Namams įsigyti darbų — lėšų telkimo, senųjų namų pardavimo, naujojo statuto sudarymo bei jo priėmimo, galutinių planų paruošimo, jų patvirtinimo ir vykdymo.

Visiems suprantama, kad L. Namams įsigyti yra reikalingos lėšos. Šio klausimo negali išspręsti valdyba ar tik vieni Lie-

tuvių Namų nariai. Lietuvių Namai yra ir bus visos lietuvių bendruomenės nuosavybė. Jie yra organizuojami ne atskirų asmenų ar kurios nors jų grupės interesams tenkinti. Naujuoju užsiimamui siekiama palankesnių sąlygų sudarymo lietuviškai veiklai, lietuviškos dvasios išlaikymui, jos stiprinimui ir visų lietuvių vienijimui. Tai yra mūsų visų bendras reikalas ir todėl jis reikalingas pilno tautinio sąmoningumo bei tautinės atsakomybės pajautimo. Tik šitokioje dvasioje nugalimos visos kliūtys ir išnyksta iš asmeninių interesų kylančios skepticizmas bei dėl nevisai teisingai suprasto reikalo nepagrįstas pesimizmas. Su tokiomis mintimis pradėdama Lietuvių Namų piniginius vajus, kuriam sudaryta komisija, energingai vadovaujama S. Kuzmo. Valdyba, taryba ir komisija laukia visos Toronto visuomenės duosnumo. Lietuvių Namai, į visas reikalus žvelgdami realiu žvilgsniu, nesitiki ir nenori namus įsigyti vien aukomis. Bus pardavinėjami paskolos lėšai, apdrausti pačiu turto, mokami nuosimčiai ir nustatytais terminais išmokama suma. Smulkesnės informacijos bus skelbiamos vėliau.

Šia proga negalima nepasidžiaugti, kad dar vajui nepradedus su pirma tūkstantine atėjo V. Petraitis, o pirmoji iš jaunimo įstojo Lietuvių Namų nare ir davė pradžią \$500 J. Renkauskaitė. Tai pirmos gražaus pavyzdžio kregždės. Lietuviškas acii!

Toronto Lietuvių Namų valdyba

Nesurašyti susitarimai

Pr. N. SAVENAS

Vienos apylinkės laisvės kovos, būdingos ir visai Lietuvai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Atvyko N. Metai
 Bestrapaliojant Seniesiems Metams, verkant, kad tiek daug jis gero išdalino žmonėms ir jaunimui, kuris dabar jo nekentia, kažkas nukirpo ir antrą pusę barzdos. Staiga išsiveržė ir Naujieji Metai su palyda, pilnais maišais. Susirėmė Metai; Senuosius išsijojo pro duris, o jų palydovai paleido tris šūvius (du latviškai ir lietuviškai), sugiedojo "Dievs sveti Latvij" (himnų). Teko pradėti ir Naujųjų Metų laimės linkėjimus: pabučiavau Mirgą ir Irmą, o šios abi puses siuntė pabučiavimus toliau, iki pat "vartų", kuriuos "uždare" pasibučiuodami abu "stulpai". Toliau jau sekė saviškių pasibučiavimai su atskirais žmonėmis. Irmai teko išeiti pirmai pabučiuoti Birutei.

Sujaudinta Zenta
 Nebuvo iš seniau įprasta, bet prie Birutės sąmoningai kartu priėjome. Palydėjau Irmą pasibučiuoti su Mirga, priėjome drauge prie Zentos. Ji vis tebebuvo apstulbusi; mūsų abiejų pabučiavimai, šluostės ašaras ir prakalbo net latviškai, galbūt pirmą kartą į Irmą ir mane. Visi nustebo ir pradėjo ploti, kad ir vokiečiai šiais metais pramoko latviškai, laikydami tai labai dideliu ženklu. Jaunimas ėmė gerti alų ir dainuoti, o Naujieji Metai vis gėrė savo laimėmis. Staiga jų palydovai įsivedė abu šunis ir privėdė prie Mirgos, pripažindami ją namų savininke, linkėdami būti labai ir turėti daug naudos (turto). Aš ją paėmiau ir pabrėžtinai iškeliausi iki savo pečių kaip mūsų vieną ir dabar savarankišką giminės atžalą, pasisodindamas ant savo kairio peties.

Katės maiše
 Jaunimas ėmė dainuoti apie jauną šeiminingą. Atnešė maišą gaidį ir įteikė Irmai, kad ji savos jaunystės neprimigtų. Birutei — žąsinėlį su varpelio; Zentai — apsišepusią vištą; kitoms mergaitėms — vištą, šluotą, ančių ir vantu, pusinių... Vyriškiams privilkio šakių, o vienam atnešė kažkokį seną rusišką kinžalą. Pagaliau atvilko ir netikėtą dovaną — pilną maišą iš visos apylinkės surinktų kačių. Atnešė su kažkokia vokiško maršo palyda, visi žvilpdami melodiją. Atnešęs pasakė vokiečių ir latvių kalbos mišinį kažkokį pamokslą ir pakratė kates

(tuo palinkėdamas šiais metais senmergių). Išpėta Mirga dėkojo už tokias brangias senmergių dovanas, o visi juokė, nes buvo aišku kam jos skirtos, nors pati Zenta šio apgaulaus juoko nesuprato. Deja, sunų ir kačių draugystė nepavydėtina: viena jų išnėrė į verandą ir namo grįžo pro langą stiklus, kitoms atidarė visas duris.

Lietuvos himnas

Jaunimas baigė šokių ir dainas paryčias; dėkodami šeiminingai sugiedojo "Ilgiausių metų" ir Lietuvos himną (pradėjo latviškai), tuo lyg laužydamos seną pajauką savo kaimynams ir giminingai tautai. Apskritai, jaunimo pasiūpimas iš vokiečių kalbos ir seniau skelbtos neapykantos buvo akivaizdus. Jaunųjų latvių buvo jau šiek tiek kitokia — ji nebeturėjo tiek neapykantos katalikui, kaip senoji, ją auklėjo mokykla, o ne vokiškas pastorius. Su jaunimu mes radome bendrą kalbą prieš mūsų priešus, nors metais anksčiau okupantas norėjo tą jaunimą panaudoti sugriauti tam, ką Ulmanio Latvija buvo sukūrusi. Tada iš dalies jiems sekėsi, bet metal svietimo jungo jaunimui parodė laisvos ir pavergtos tautos skirtumus, ir dabar drauge galėjome paduoti rankas vieni kiti. Tas vakaras parodė daug naujo mums, suradome ir latvių kieme žmonius, kurie vėliau priimdavo mūsų vyrus ir palydėdavo nežinomu keliu. Tas vakaras, Irmos papasakotas Karliui, paskatino numatyti taip pat vyrus slapta kovai ir sudaryti čia vieną pirmųjų branduolių.

Gabenami ginklai

1942 m. vasario mėn. ginklai pradėjo judėti didesniais kiekiais. Pro Taborą jie keliau Degučių link, o toliau pro Anykščius Kėdinių ir Raseinių pusėn. Dalis jų nuo Degučių atitekdavo šiaudiniams ir Valkininko pusėn... Per buvusio Imbrado viršaičio a. a. Cicėno surastą pradinę vietą, kur taip pat ir latviai kariškai pristatydavo, ginklai judėjo į Užpalius, Uteną, Rokiškį, kol vėliau pristatymo vieta buvo pakeista rokiškine.

Antazaviškiai vyrai dar sausio mėnesį surado patikimų vyrų, kurie buvo tarnavę Latvijoje. Jų du buvo patys reikšmingiausi. Jie susitarė su savo buv. šeiminingais, kad leistų pasinaudoti klotėjais, į kuriuos lietuviai kariai pristatytų ginklus iš savo dalinių. Šis naujas

ginklų šaltinis buvo labai reikšmingas, nes gaudavome pigiai ginklų, kuriuos mūsų kariai išgydavo kautynėse. Jie moko įvairiai juos nuo vokiečių priežiūros nuslėpti. Kartais tie lietuviai kariai parūpindavo ir šiek tiek vokiškų ginklų. Tie mūsų du vyrukai ir vėžiojo žiemos metu ginklų iš Latgalos, aplenkdami Daugpilį viena ar kita puse, žiūrind kur jie buvo skiriami: Zemaitijai ar Vilniaus krašto pietinei daliai. Jie žiemos meto gaudavo iš LF arklis ir išvežiodavo, nakvodami pas mūsų dar Naujų Metų sutiktuvėse surastus draugus lietuvių ir latvių, pas Karlio su Zitaru nurodytus žmones. Surado juos antazaviškiai, bet ne iš savos apylinkės. Vienas jų Medinis (slp.) buvo gal nuo Tverės ar kitų apylinkių, kitas — Žalys (slp.), atrodė, iš kalbos galėjo būti zarasiškis. Abu buvo jauni, arklio sveikatos vyrai, drąsūs ir taiklūs šauliai, gudrūs kaip lapės, bet jų nei tikros kilmės vietos, nei tikrų pavardžių nežinojome. Tai nebuvo ir svarbu. Abu jie dirbo už juokingai menką atlyginimą, dienas ir naktis skirdami LIETUVAI.

Per daug įsitrausio

Vieną metų šiuos mūsų vyrus reikėjo rimtai prilaikyti, nes pasidarė perdrąsus. Įprato pasikrauti arklis su vežimais į tuščius vagonus ir latvių "vilcinii" nuvažiuoti net už Rezeknės. Ten važiuodami, nusigabendavo paskerštas, o kartais ir gyvas kiaules, nepamiršdami mėsa pasidalinti ir su latvių geležinkelio vyrais. Jie mums juokdavosi, kad jie yra Lietuvos valstybės kariuomenės atstovai, o visa Latgala seniau priklausė Lietuvai, tai ir važinėja sava žeme. Patys latgaliečiai dar iš senovės dienų pasamoneje jaučiasi susiję su Lietuva, kurios laikais jie daug lengviau ir laisviau gyvenę. Tie pasakojimai dar tebebuve gyvi senojo kartoj, todėl ir lietuvių latgaliečiai geležinkeliečiai ir žiūrėjo kaip į saviškius, kurie drauge nekentia "pučių" (pelėdų, t. y. vokiečių) ir prieš juos dirba. Tie mūsų vyrukai, kai 1943 m. vasarą reikėjo staiga nusikratyti didesniais kiekiais ginklų, kai beveik nebuvo įmanoma suslėpti patikimų žmonių klotimuose, susitarė pervežti "vilcinii". Latviai geležinkeliečiai jiems nuosirdžiai padėjo. Taip ir atriedėjo vagonas "užrakintas" negyvu "žalčiu" kažkur netoli Panevėžio, kur jį ltn. Silo vyrai išsikrovė.

(Bus daugiau)

Brangiai Mamytei

mirus, sūnų JUSTINĄ LAURECKĄ ir jo šeimą nuosirdžiai užjaucia bei kartu liūdi —

O. Rumbutienė V. Em. Mikalonis
 J. O. Rumbačiai A. J. Gedrimai

Brangiai Mamytei

Lietuvoje mirus, OLGAI PRANCKONIENEI ir jos vyrui

SIGITUI reiškiamė nuosirdžią užuojautą —

Irena ir Petras
Čiurkai**Brangiai MAMYTEI**

Lietuvoje mirus, OLGĄ PRANCKONIENĘ ir jos vyrą

SIGITĄ giliai užjaucia —

J. J. Šarūnė

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patariamų tarnyba "Tėviškės žiburiai" skaitytuoju, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrusiu tarnyba. Skaitytuoji kviečiami kreiptis raštu į "TZ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TZ".

Atvykau Kanadon 1949 m. Su savim atsivečiau įvairių pašto ženklų rinkinį, vertą kelių tūkstančių dolerių. Išvykimo dokumentuose buvo klausimas apie turimus pinigų, bet nebuvo klausimo apie pašto ženklų rinkinį. Taip pastarasis ir liko neįrašytas. Dabar tą rinkinį pardaviau. Ar reikia už jį mokėti mokesčius? P., Toronto.

Pasiteiravus pajamų mokesčių inspekcijai, buvo paaiškinta, kad mokesčių mokėti nereikia, jeigu tai buvo tikrai mėgio (hobby), o ne profesinis dalykas. Patartina šiuo klausimu tiesiogiai pasiteirauti mokesčių inspekcijai, pateikiant tikslius duomenis.

Praėjusių metų rugėjio mėnesį nunešiau skalbiklon dvejus marškinis ir nieką jų neatgavau. Juos kas nors čia nešioja. Pagaliau įtikinau skalbiklą, kad nebebus įmanoma surasti. Davė telefono numerį. Paskambinau, bet ten telravo tikslai, kaip tie marškiniai atrodė. Susidariau įspūdį, kad jie dar bando įeiti. Marškinų kaina — po \$5.50. Padėkite užbaigti šią bylą. M. P., Toronto

Jūs už tai gausite \$10. Iš tikrųjų, kažkam patiko Jūsų mėlynai ir raudoni marškiniai, negrąžino.

MOHAWK FURNITURE LTD.**PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIROŠ KILIMAI • ŠALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.**

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Mišrios vedybos okupuotoje Lietuvoje

Kiek mišriose šeimose gimusių pasirenka lietuvių tautybę?

ALGIRDAS GUSTAITIS

Ne tik užsieniuose, bet ir okupuotoje Lietuvoje pasitaiko mišrių vedybų. Kartais bandoma surasti pateisinimą, kodėl gana daug mišrių vedybų būna JAV-se ir kituose kraštuose. Kaikas teisinga, esą gyvenant, mokantis, dirbant pas svetimuosius ir tarp svetimųjų taip kartais atsitinka. Žinoma, tvirtos valios lietuvių mišrios šeimos padidina lietuvių skaičių, nes antroji pusė pradedama kalbėti lietuviškai, kaip ir jų vaikai. Kartais mišrios šeimos duoda net geresnių pavyzdžių nei grynų "dypukų" vaikai.

Mišrių vedybų klausimo užsieniuose, berods, niekas pilniau nenagrinėjo, o reikėtų. Reikėtų tokias šeimas registruoti, jas nuolat lankyti, bandyti jose palaikyti lietuviškumą ir t. t.

Okup. Latvijoje buvo paskelbtas L. M. Zilinskas Terentjevės straipsnis "Žinotinė ir technika" leidinyje 1970 m. nr. 8 (121). Jį į anglų k. išvertė prof. Gundar J. King ir atspausdino "Bulletin of Baltic Studies" 1970 m. 4 nr. 5 — 11 psl. Duodami mišrių vedybų palyginimai iš visų trijų pavergtų Baltijos valstybių sostiųjų — Talino, Rygos, Vilniaus.

L. Terentjeva yra direktorė "Etnographic Institute of the Academy of Sciences of the USSR" (taip virstame straipsnyje rašoma). Žinias ji pradėjusi rinkti 1949 m. Paskelbtos keturios palyginimų lentelės 1960 — 1968 m. laikotarpiu. Trečioji lentelė duoda mišrių vedybų % lytims:

Vilnius	
vyras/žmona	%
lietuvis/rusė	57.0
rusas/lietuviė	43.0
lietuvis/lenkė	76.0
lenkė/lietuvis	24.0
Riga	
vyras/žmona	%
latvis/rusė	50.0
rusas/latvė	50.0
Tallinn	
vyras/žmona	%
estis/rusė	61.0
rusas/estė	39.0

Yra duoti ir kitų tautybių tuose miestuose mišrių vedybų skaičiai.

Ketvirtoje lentelėje parodyta, kurią tautybę pasirinko 16 metų jaunuoliai, gimę mišrių tautybių šeimose:

Vilnius	
pasiskaitę lietuvių	— 52.0
pasiskaitę rusų	— 48.0
" lietuvių	— 80.0
" lenkų	— 20.0
Riga	
pasiskaitę latvių	— 57.0
" rusų	— 43.0
" latvių	— 79.0
" lenkų	— 21.0

(Tęsinys iš praėjusio numero)

Didaka salė su scena trečiajame aukšte buvo naudojama gimnazistikos pamokoms per lietingas dienas, kai kieme žaisti futbolą negalėdavom. Šeštadieniai saulėje dažnai uždavo būriai išsipusčiusių mokinių — berniukų ir mergaičių. Berods nuo 1927 metų mergaitės persikėlė į buvusius Seimo rūmus. Todėl ir berniukų gimnazijos rūšis namų vakarėlius mergaitės atsilankydavo gal dar mieliau...

Po kokios nors programos ir sceną susėdavo prie gaidų pulų orkestro muzikantai. Vadovaudavo dažniausiai vyresni ir labiau grojimus žinąs mokinys. Grodavome anais laikais žinomus ir priimtus šokus: valsus, polkas, sukutinį, klumpakojį, padekatrą, rečiau vengerką ar kokį kitą, dar senoviškesnį šokį. Lėjus į madą fokstrotas, šibiams, džimi, o vėliau tango ir rumbai, gimnazijos vadovė jų neleidavo šokti, kietai laikydamosi konservatyviųjų, atseit padorių jų šokių. Todėl vakarėliuose būdavo skirtingi mokytojai arba net ir pats gimnazijos inspektorius, vėliau vicedirektorius, mokytojas Antanas Kaunas. Tokie budėtojai prižiūrėdavo ne tik bendrą mokinių elgesio padarumą, bet ir neleidavo šokti anų laikų modernių šokių.

Aišku, ypač vyresniųjų klasių jaunimas, šia prasme buvo jau "pažangus", todėl nebeuždraudavo šokti senųjų valsų, polkų, o prašydavo būdinius mokytojus leisti jiems šokti naujuosius šokus. Bet dažniausiai tokie prašymai baigdavosi nusivylimu. Užtat budintieji mokytojai stengdavosi užimti jaunimą raliomis su dainomis. "Mėnėsėlis šviečia...", "Sita didėliai būry..." ir kitokios melodijos būdavo dažniausiai vien mergaičių dainuojamos, o berniukai nenoriai prisidėdavo...

Dažnai vakarėlių metu mokiniai prašydavo orkestrą slaptai pagroti modernius šokus. Žino-

Tallinn	
pasiskaitę estų	— 62.0
" rusų	— 38.0
" estų	—
" lenkų	—

Kiek tie skaičiai tikri, tegali ma spėlioti. Jie toli gražu nepilni. Pvz. neduotas bendras vedybų skaičius ir kiek iš jų bei kuriais metais buvo mišrių vedybų. Gal mišrių vedybų labai nedaug, palyginus su vientautinėmis vedybomis. O gal visos tos rusų duotos žinios yra netikros. Būtų galima patikėti, jei lietuvių išstengtų tokias žinias surinkti ir paskelbti.

"Bulletin of Baltic Studies" redaktoriui pažymėtas Dr. Arvids Ziedonis, Jr., Muhlenberg College, Allentown, Pa. 18104. Redaktorių sąrašas yra penkis pavardės, kurių tarpe ir Bronius Vaskelis. Redakcijos patarėjų (Editorial Advisors) sąrašas yra 11 pavardžių, kurių tarpe viena lietuviška — F. Rimvydas Šilbajoris.

Minėtame rašinyje niekur neparašyta, kad tos trys Baltijos valstybės yra rusų - komunistų okupuotos. Rašo tik miestų vardus. Pradedant paaiškinimus, sakoma: "This information covers data about the three capitals of the Baltic Soviet republics — Riga, Vilnius and Tallinn — in the period 1960 — 1968". Kodėl Ryga parašyta pirmąja iš eilės, kai ji yra tarp kitų sostiųjų, neaišku.

Prieš pradėdant lenteles, pasisakoma už bolševikinę esamą padėtį:

"The nationality choices in the second generation of mixed families is, in our opinion, in strict conformity with the current ethnic processes now progressing in the Baltic republics" (8 psl.).

Skyrelyje "Personal notes" paskirta dvi eilutės ir kelios raidės a. a. prof. dr. J. Kazlauskui: "Professor J. Kazlauskas, most brilliant of the young Lithuanian linguists, died in Soviet Lithuania under unusual circumstances between October 8th and November 17th, 1970". Bent to leidinio lietuvių redaktoriai turėjo patikslinti. O gal jie tokią koegzistencinę žinutę ir davė?

Skelbiama, kad "Bulletin of Baltic Studies" spausdinama 1 000 egz.

Kanados pašto ministeris J. P. Cote pristatė federaciniam parlamentui projektą pašto pašlaugoms pabranginti. Siemėtinį \$113.600.000 numatomą deficitą turės sumažinti padidintas mokeskis už laiškus persiuntimą. Nuo š. m. liepos 1 d. laiškas reikės 7 centų ženklo, o nuo 1972 m. sausio 1 d. — 8 centų. Laikraščių ir žurnalų tarifas paliekamas nepakeistas.

Ar atpažinsite? Tai mokiniai, baigę Toronto Maironio šeštadieninę mokyklą prieš keletą metų pažymėjimų įteikimo iškilmėse

PRANESIMAS IS MONTEVIDEO

Pas ambasadorių "liaudies kalėjime"

Ketvirtą mėnesį "liaudies kalėjime" kankinamas britų ambasadorius Urugvajuje Geoffrey Jackson kažkur požemiuose susitikio su nelaimės draugu, taip pat miesto partizanų tupamarų pagrobto urugvajiečių vyriausiojo teismo prokuroru dr. Guido Berro Oribe, o vėliau su kubiečių žinių agentūros "Prensa Latina" korespondentu, kurie paskelbė savo išpuolius ir pasikalbėjimus. Kai iš tokios skais-tyklos kalba tokia asmenybė, jo žodis pasklido pasauliniu mastu. Šia proga išryškėjo ir ambasadoriaus religingumas.

Dr. Berro liudijimu, požemio landynėje buvo dvi celės, pažymėtos 9 ir 10 numeriais. Oras tame urve nepakentimamai tvankus ir šiltas. Po kelių dienų leido pasimatyti su gretimos celės kaimynu. Saugotojai jau buvo išpėję, jog tai esąs britų ambasadorius. Dr. Berro pirmu žvilgsniu jo negalėjo pažinti — buvo su ilgoka barzda, nuogas, suliesęs. Dėl šiosios temperatūros joks drabužių nebuvo pakentamas.

Besišnekanč Jackson pasirodė labai stiprios dvasios, nepamėtęs giedros nuotaikos nei angliško džentelmeniškumo, maitinėjis daugiausia vaisiais, gaudavęs ir arbatos. Nors tame urve sunku esą pajudėti, ambasadorius darąs gimnastiką "kanadiečių metodu". Visai pametęs laiko nuovoką, kaip tokiose sąlygose paprastai atsitinka: neįmanoma atskirti dieną nuo nakties, nei pietų nuo vakarėties... Bet miegas neblogai. Dėl dabartinės savo padėties ir ateities perdaug nesirūpinąs.

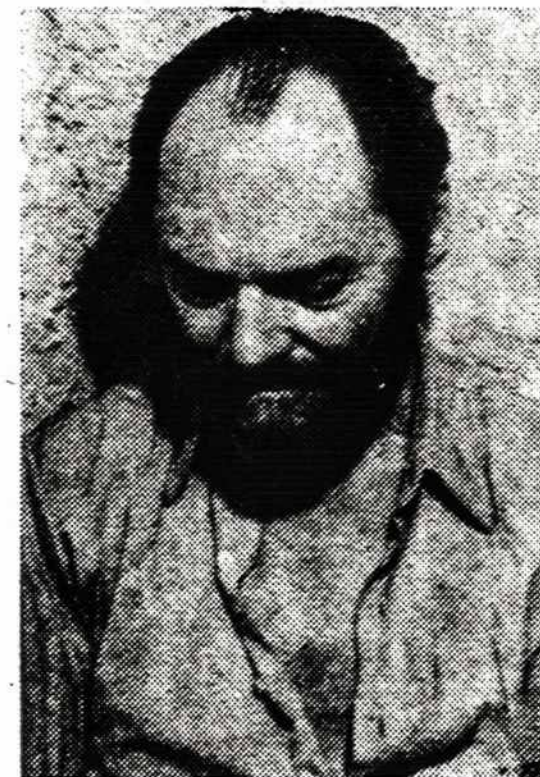
Dr. Berro tvirtina: "Jackson yra nuostabus katalikas. Atrodo nepajudinamas. — Viskas yra Apvaizdos valioje, — sakė jis.

— Tai Dievo duotas man bandymas. Dieviškas skaistyklos bandymas šiame gyvenime. Turiu būti ramus, nes tikiu, kad viskas baigsis gerai. Kas pradžioje atrodė panašu į pragarą, tapo man tik savotiška skaistykla, — išsitarė su giliu ištikimumu ambasadorius.

Matydamas prokurorą "skaistyklos" išpuolius bei sąlygų prietrenką, Jackson stengėsi nuotaiškai pakelti. Jam pasiūlė skaityti Šv. Raštą, kurį pats ambasadorius nuolat skaitęs, ypač psalmes. Gavo jį ir literatūrinį pasiskaitymą, tarp jų žinomą Garcia Marquez novelę "Simtas vienuoliktąs metų". Dr. Berro prisipažįsta jautęs gėdą dėl savo dvasios silpnumo, bet būdamas Jacksono vis stiprinamas ir guodžiamas, kad greitai būsiąs vėl laisvėje.

Ambasadoriaus pranašystė greitai išsipildė. Po dviejų savaitių "liaudies prokurorai" tumparai vyr. teismo prokurorą dr. Berro paleido. Vis dėlto jis su skubu jau taip sutorizuoti, kad vos tik išlaisvintas atsisakė savo pareigų ir išvyko kažkur atostogų. Bandė dar pasteisinti, esą jo tardytojai "liaudies kalėjime" jį apgavę. Per tardymą atvirai kalbėdamas apie savo kolegų teisininkų daromą klaidą ir apibūdindamas jų silpnąs maneš, kad tos informacijos viešumon neiseis, o jie kaip tyčia visą tai perdavę spaudai ir radijui...

Ilgame pasikalbėjime su kubiečių agentūros korespondentu kalinys ambasadorius žinojo kalbas su pagrobėjų bendradarbiais, tad buvo daugiau santūrus. Korespondentas įkyriai stengėsi kalinį įtikinti, kad jo suėmimas turįs didelės tupamarams reikš-

Britų ambasadorius G. Jackson grobikų "liaudies kalėjime"

ties, pasimatymai, na, ir visa jaunystės romantika. Todėl tokiu "Ryba-fiš" kišimasis į "privatų" mokinių gyvenimą visus mus pykino. Negalėdami kitaip atsikirsti šiam keistuoliui mokytojui, mokiniai bent jo karikatūras piešdavo ne tik klases lentoje, bet ir ant sienų, tvorų, ne tik gimnazijos rajone — kone visame Kaune! Karikatūra susidėdavo iš kelių brūkšnių, vaizduojančių ilgokos Mašiotės plaukus, ilgėsnės nosies, su juodų rėmų akiniais ir kone į kaklą suvinatį smarką.

Šeštoje klasėje besimokydamas, su Juozu Štarkum įsteigiau humoristinio turinio šapirografuotą žurnalėlį "Klumpė". Jame šį karikatūrą be jokio parašo dažnai pasirodydavo, o ką jau besakyti apie turinį, kur visada daugiausia gnaibomas, pasipietimas ar pamėgdžiojimas būdavo tik garsus "Ryba-fiš".

Labai ryškiai atsimenu vieną epizodą su lotynistu Kepalu.

Kažkurį dieną jis buvo per mažai uždavęs išmoki, todėl, keliom mokiniam, žinoma, su mano "informacijos biuro" pagalba, sėkmingai pamoką atskaičius, liko dar keliolika minučių ligi pamokos pabaigos. Norint išvengti nelaukto iššaukimo, o kartu ir išsinerinti iš kasdienos pamokų rutinos, kažkas, berods, Kęstutis Vokietaitis, pasiūlė mokytojai, kad jis papasakotų apie pirmąjį pasaulinį karą. Mat, mokiniai žinojo, jog Kazys Kepalas yra buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, baigęs karo mokyklą ir dalyvavęs kautynėse karininkas.

Pasirodo, mes pataikėme į mūsų lotynisto silpnąją vietelę! Jis nepaprastai užsidegimu ėmė pasakoti visą I pasaulinio karo situaciją mūsų krašto ribose, paliesdamas stambesnes rusų-vokiečių kautynes Rytprūsioje, pereidamas ir į mūsų nepriklausomybės kovas.

(Bus daugiau)

ATEISTAS KALTINA "PERGALE"

AL. GIMANTAS

Negalima sakyti, kad ateistinės propagandos monopolį turi vien sovietai. Matome patys, vakaruose gyvendami, kad ir čia ateistinio sąjūdžio dėka ir pastangomis net ir maldos kalbėjimas (auščiausiojo teismo išaiškinimu) viešosiose mokyklose yra draudžiamas, nes laikomas priešingu konstitucijai. Neliko abejingi ateistiniai sluogsniai ir skrydžių mėnuliui metu. Jie vykdė ir tebevykdo plačią akciją, kad amerikiniai astronautai, skriedami erdvėse, nekalbėtų jokių maldų, neskaitytų Šv. Rašto ištraukų. Ir toliau nepaprastu uolumu kovojama už religijos ir paties Dievo vardo išmetimą iš betkurios viešosios funkcijos. Jei to dar nepasiekė, girdisi šauksmai, kad pažeidžiamos jų, kaip piliečių, teisės, prievartaujama jų sąžinė, ištikinimai ir jausmai. Kad ir kaip keista, tos pačios teisės jie nenori pripažinti kitaip galvojančioms, nors tokių yra neabejotina dauguma.

Sovietuose ateizmas yra ne atskirtas, bet pajungtas valstybei ir jos visai sistemai. Stengiamasi visur ir visada viešajame gyvenime tai pabrėžti ir, jei įmanoma, brautis net į asmeninę piliečių aplinką. Besklaidant išsivijęs komunistinė spauda, dėmesį patraukė vienas iš spausdintais laiškas redakcijai, kuriame autorius režia būdingus priekaištus okupuotoje Lietuvoje leidžiamam "Pergalės" žurnalui, kaltindamas jį nenuošėklumu ateistinėse pastangose.

Naujos konstitucijos belaukiant

NORMAN CAMPBELL,

Parlamento Spaudos Galerija

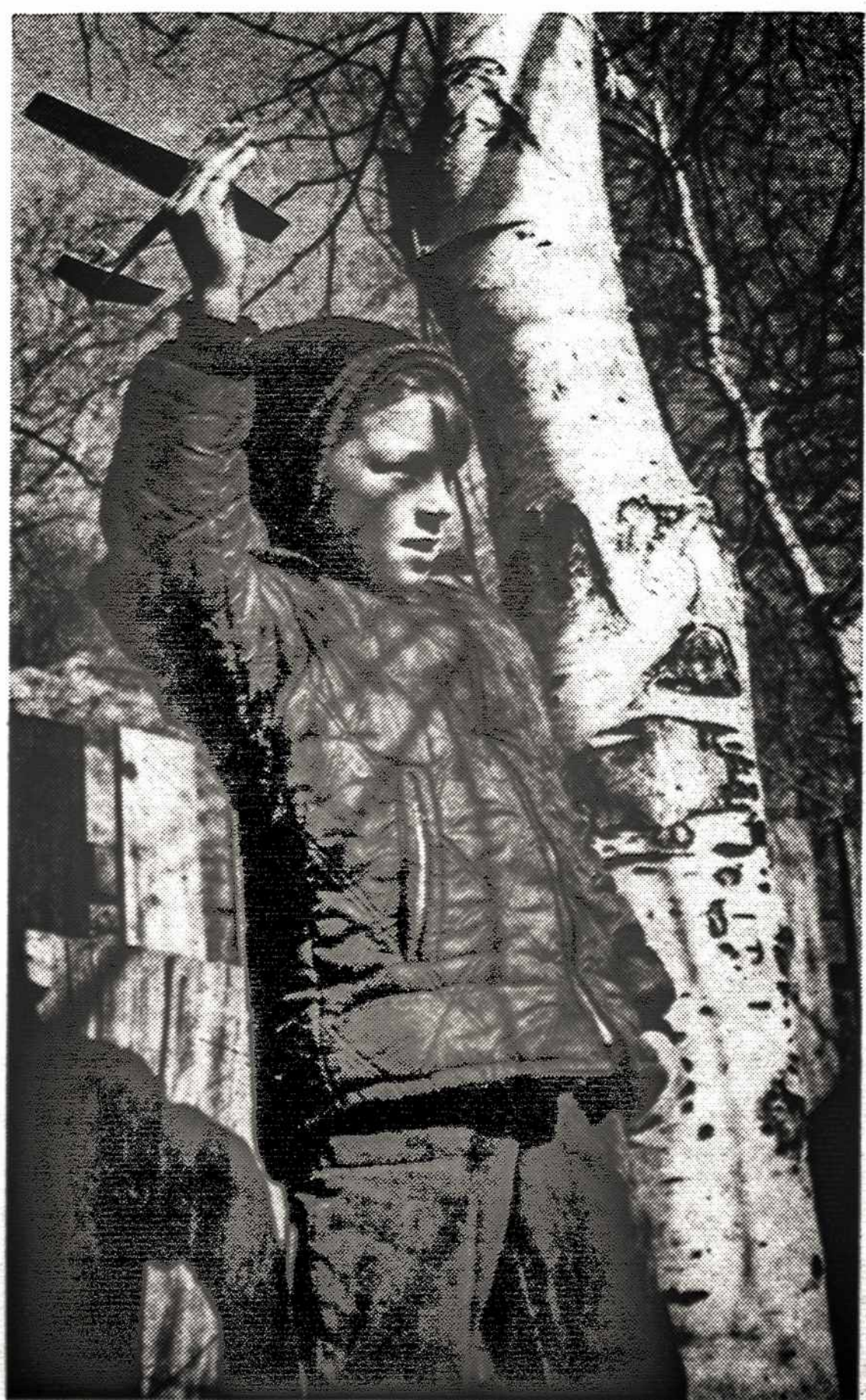
Kanados parlamento konstitucijos komitetas yra gavęs pareiškimą, kad centrinės etninės organizacijos turėtų gauti federacinės vyriausybės finansinę paramą. Šiaurės vakarų Kvebeko ir šiaurės vakarų Ontario urainiečių kunigas Leo Caika taip yra pasakęs: "Daugiakultūris ir daugiakalbis krašto atspalvis turi būti pripažintas ir užtikrintas. Kanados konstitucijoje turi atspindėti šiandieninė realybė, o ne praeitis. Visos etninės ir kultūrinės grupės, gyvenančios Kanadoje, turi turėti teisę ne tik gyventi kaip tokios, bet turėti būti valdžios skatinamos finansine parama ugdyti savo kultūrą ir kalbą taip, kaip yra remiama prancūzų kalba kitose už Kvebeko provincijosse. Federacinė ir provincinės valdžios turėtų etninę kultūrą vystymąsi užtikrinti finansine parama. Kitaip tariant, jos turėtų teikti finansinę paramą centrinėms etninėms grupių organizacijoms: Kanados ukrainiečių komitetui, Kanados lenkų kongresui, Kanados žydų kongresui ir t.t."

Kunigas John Živku (Timins Sv. Marijos ortodoksų parapija), kuris stebėjo pilietybės gavimą, pareiškė, kad daug senesnių imigrantų negavo Kanados pilietybės, nes nemokėjo sklandiai prancūzų ar anglų kalbos. Marcel Prudhomme (Montrea-

Anonimu "Senas ateistas" tepasirašęs laiško autorius neaušgėto stiliumi barsto savąjį "išmintį".

Rašau jums truputį pyktelėjęs ir smarkiai nusivylęs. Nusivylęs ne juomis, ne "Laisve", bet Tarybų Lietuvos literatais. Aš visą laiką įsivaizdavau, kad viena iš visų jų svarbiausių misijų, geriau, užduočių yra liaudišviesti, rauti iš jų galvų religinius prietarus, mokslo pagalba įrodant, kad nėra nei dievų, nei velnių, nei pragaro, nei dangaus — tų visų būbų, kuriais dvasiškija per amžius gąsdina liaudį, kad ji būtų jos pavergėjams paklusni ir ištikimi. Taip įsivaizdavau... Bet štai vartau Lietuvoje leidžiamą žurnalą "Pergalė" 1970 metų 11-tą numerį ir jame skaitau Alg. Bučio straipsnį "Vidinis romano gyvenimas". Ir ką gi aš jame randu? O gi štai ką: "GINK DIEVE! — Juk šiandieninis romanas taip nepanašus ir pokariuosi daugiaplanius kūrinius ir t. t. ... Šiandien, DĖKUI DIEVUI, išties galima džiaugtis ne abstraktokai įsivaizduojamom panoraminės prozos srovėm...". Nėra dievo, o šaukiasi jo pagalbos? Nėra dievo, o jam dėkoja? Kur logika, kur blaivus protas!

Idomu čia tai, kad toji pati komunistinė "Laisvė", mieliai talkinanti betkurios rūšies ateistinei propagandai, spausdina jai kartais atsiužiamus religinius (nelietuviškus) institucijų skelbimus (mokyklos, kolegijos, kursai, vasaros stovyklos ir t. t.). Mat, tokios rūšies skelbimai yra apmokami. Pinigas svarbiau ir už ištikimumus...

Atėjo pavasaris, laikas skristi ir mano lėktuvui...

J. Ligeris

Pažėraitės romanas "Anapilio papėdėje"

...Anapilis esąs aukštas kalnas, i kurį lipa mirusiųjų šešėliai...

Iš knygos aplanko

Rašytoja Karolė Pažėraitė skaitytojams yra gerai pažįstama iš ankstesnių jos knygų: apysakos "Nusidėjėle", romano "Liktiūnas", apysakų "Didvyrių žemė". Naujosios knygos pats vardas iškelia ir kūrinio vedamąją idėją: yra gyvenimas Anapus, ir visas patirtinis dabarties gyvenimas tėra trapūs žingsniai to Anapus papėdėje. Autorė poetiniais vaizdais tą antgamtinę realybę taip paaiškina:

Dangus yra oras, neaiškus kito pasaulio pavadinimas. Kodel sakoma Anapiliu. Ana pilis, ana dangiška pi-Amžinai Rūmais, ar dar trumpiau—Anapiliu. Ana pilis, yra dangiška pilis... (24 psl.).

Anapilio buvimas ir veikmė juntama visoje knygoje, bet vaizduojamas gyvenimas yra realus, kasdieniškas, su konkrečiais žmonių jausmais, norais, silpnėmis, vargais, rūpesčiais, vilnimis ir polėkais. Ir visa tai autorė atskleidžia spalvingais brūkšniais, lyrinėmis nuotaikomis, įtikimų žmonių paveikslais.

Laikotarpis — Lietuvos valstybės atsikūrimo pradžia, 1919-22 metai, pilna audrų, pavoju, kovos entuziazmo, idealizmo, aukos dvasios. Savanorių žygiai, gimnazijos suolo pakeitimas naujai supiltu kapu, veržimasis į mokslo nugalint ir pacias sunkiausias materialines kliūtis — šio laikotarpio pagrindinė veiklos spalva. Laikotarpio atspalvį autorė atskleidžia vaizdžiai ir įtikinančiai. Žinoma, kai mūsų kritikoje vis labiau įsigali literatūrinis diletantizmas (Guopis, Reikalas, Keblys), gali atsirasti balsų, kurie visa tai pavadins fantazija, svajonėmis, deklaracijomis... O iš tikrųjų tai yra širdimi rašyti puslapiai, reali netolimos mūsų istorijos iškarpa, atskleista vaizdžių pasakojimu.

Veiksmo vieta — Marijampolė, ypač jos gimnazija, papildant didžiųjų Dūkijos ežerų (Dusios, Metelio, Obelijos) vaizdais, šventėžio bažnytkaimio melancholiška idilija. Prapuntų dvaro ir ežero gestancija romantiška. Jei ežerų ganta nuotiekia svajingai ir lyriškai, tai Marijampolės gyvenimas pulsuoja kasdienine realybe, dažnai

PR. NAUJOKAITIS

kieta ir negailestinga, su įtempo darbo našta ir nepritekliu rūpesčiais. Aplinkos tikrumą autorė ryškina net tikromis žmonių pavardėmis. Ten mes sutinkame poetus: Augustaitę-Vaičiūnienę, J. Tilvytį-Zalvarnį, A. Lastą, K. Borutą, rašytoją Žemaitę, žymius kunigus: J. Totoraitį, Dambrauską, Navicką, Krupavičių, Laukaitį, teisininkus: A. Bulotą, Bukavecką, skulptorių A. Aleksandravičių, muziką Vaičiūną, direktorius Daniliauską, Gustaitį, Endziulaičių šeimą, Matulaičius... Ir visų eilę kitų. Tiesa, autorė jų nevaizduoja, tik pamini. Jų atvaizdavimui reikėtų kelių knygų. Bet ir jų paminėjimas sudaro atspalvį Marijampolės kultūriniam fonui. Tai atgimusių Lietuvos žymus kultūrinis centras. Ši tema mūsų grožinėje literatūroje dar mažai liesta. Ir mūsų autorė į šios sietuos gelmes net nemėgino pasinerti. Jos dėmesys sutelktas į jaunimą. Į idealistinę gimnazijos jaunimą.

Romano centre autorė pastato Jonę Vingelaitę. Jos tėvas, buvęs mokytojas ir draudžiamoj laikotarpio laikraščio bendradarbis, jau miręs. Jos motina po sunkios šiltnės ligos mažai pajėgi kaip nors veikti. Jonė ir jos motina globoja seneliai, šiaip taip besiverčiant iš mažučio ūkelio šventėžyje. Mokslus Jonė pradėjo Voroneže, tęsė Maskvoje, paskui Marijampolėje, gaudama šiek tiek pavalgyti prieglaudos valgykloje. Paskui šešiolikos metų mergaitė jau kaimo mokytoja Dūkijoje. Metų sutaupyta mokytojos alga vėl leidžia grįžti į gimnaziją. Ir vėl tik metas. Tada susiranda tarnybą, kad du broliai galėtų išeiti (jos išlaikomi) mokslus, o tada jau jie paremsi seserį tolimesniam mokslu. Lyg tam miško tankumyne vienas medelis padeda kitam stiebtis į saulę... Jones charakterį autorė atskleidžia su jautriu subtilumu. Tai poetiškos sielos mergaitė, jautri gamtai ir aplinkai, nedrąsi tarp žmonių, sunkiai savo vidaus pasaulį atverianti kitiems, save išskanti dienoraštyje, poezijos posmuose, dainuodama. O balsą turi aukšni! Tik dėl savo nedrąsos ir platumas ji neišeis... Ir meilė pabunda Jones širdyje! Bet ir ji

tokia tyli, giliai slepiama, tik kancija ir svajones tekurianti... Ir dar Jonė turi retą žmogaus prigimtį brožą — nujausti įvykius, telepatiška pajusti artimų asmenis. Net jos meilės santykiai (grynai platoninėje plotmėje) su giliai jos pamiltu tauriu jaunuoliu Jurgiu Tauru yra savotiškai keisti. Telepatiška ji jaučia Taurą meile, skęsta skausmingose svajonėse, bet sutikusi mylimąjį, net kai jis parodo kiek iniciatyvos atsiskleisti, Jonė negali žodžio ištarti. Kažkas ją viduje paralyžuoja. To "kažkas" buvimą Jonė jaučia visai realiai, beveik fiziškai. Atrodo, kad ir Tauras tos Jonėje glūdinčios paslaptingos jėgos yra veikiamas: Jonės artumoje darosi pasyvus, iš tolo jos ilgtis.

Jurgio Tauras asmuo nėra autorės taip atvirai atskleistas kaip Jonės. Tai labai gabus, kilnus, veiklus, daug žadantis jaunuolis. Aktyvus visuomenės veikėjas, gabus mokslas, ateitininkų ideologijos nešėjas gyvenimui savo paties pavyzdžiu. Jau baigęs gimnaziją, prieš išvykdamas į užsienį studijuoti, piktadario nužudomas paėžerėje netoli tėviškės. Iš aplanko sužinome, kad autorė čia vaizduoja Jurgį Krasnicką, kuris panašiai buvo nužudytas. Tą patį nužudymą vaizduoja ir kitas romanas "Antroji banga". K. Pažėraitė pavyko tą skaudų tikrovės įvykį geriau įvilkti į menines formas.

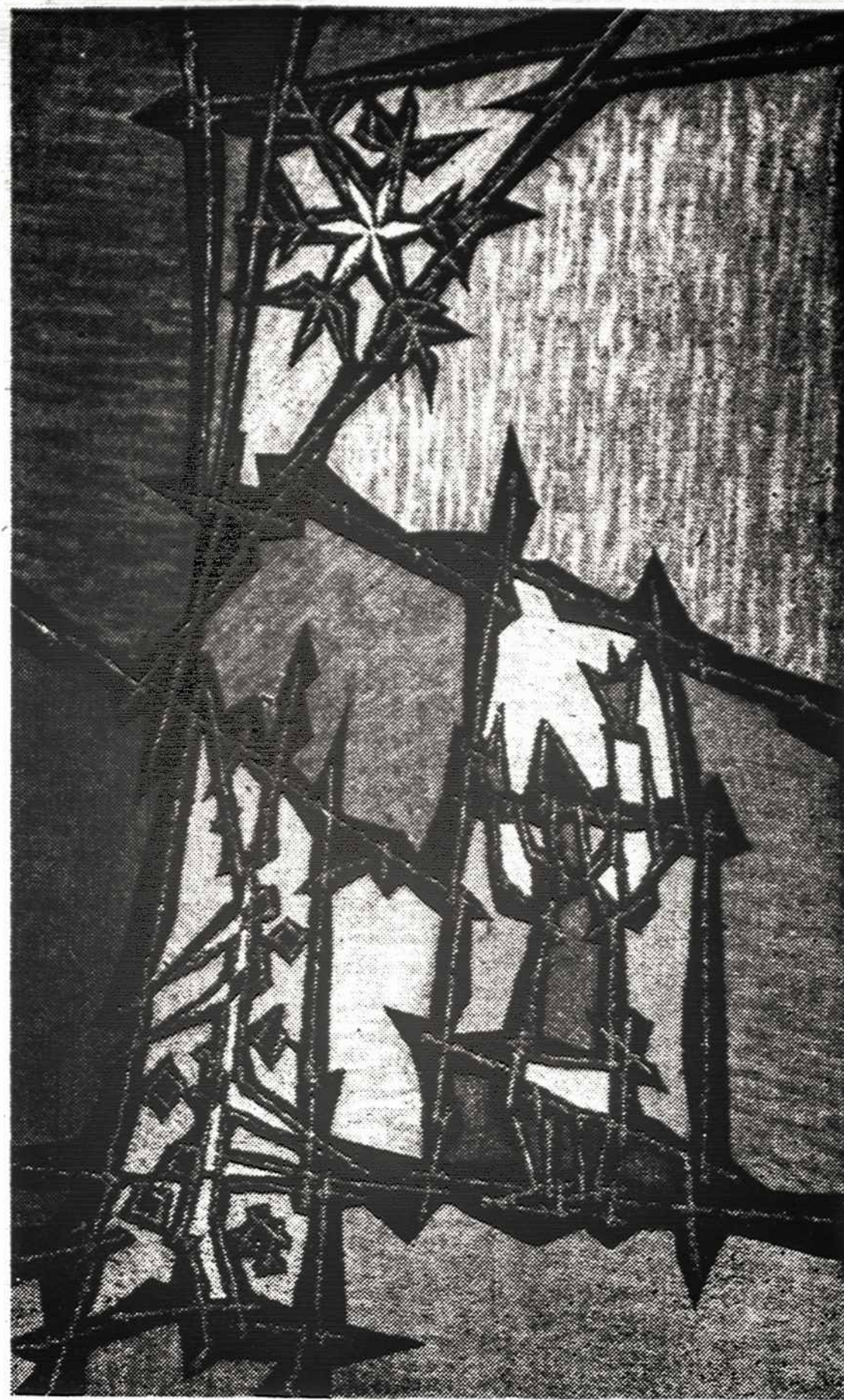
Ir antraeiliai veikėjai atvaizduoti gvyai, įtikimai. Bene spalvingiausia po Jones senelė: po šiurkštoka išore, kandžiū liežuviu, kieta valia skaitytojas pajunta jautrią sielą (scena su šilta skara, jautrumas dukraitei, kai ši išeina broliams duoną uždirbti). Senelis — pasyvus, švelnaus būdo, gal ir Jonėje rastume atgimusiųjų po brožų. Ją dze, Kleopa, Albina, Juozė — Jones atsitiktinės draugės. Sakome: atsitiktinės, nes jų vidaus pasauliai labai skiriasi nuo Jones jaunimo gilumo, nuo jos lyg atitrūkimo nuo konkrečių dienos reikalų. Atskirą epizodą sudaro Prapuntų dvaro žmonės. Kompoziciniu atžvilgiu šis epizodas romanui mažai reikalingas, nes Jones įvykius jis beveik neįsijungia. Tačiau savyje jis labai spalvingas ir reikšmingas. Atsikūrusios Lietuvos gyvenime aplenkėjų bajorijos luomas dėl atgyvenusių išorinio etiketo formų saugojimo darosi tiesiog juokingas. Dar juokingesni atrodo dvare susirinkę pasipūtę svečiai. Bet gyvenimas eina, leidsmas ir tokiame dvarui pasilikti naujoje demokratinijoje valstybėje. Juk ir ponai patį pasipjauna šeko savo žirgū (tegul dar ir su pirštėmis), o jos dukros jau tikros darbininkės, sugrūbimus rątomis.

Romanas sudėtas iš 39 gabalėlių, turinčių antraštes. Nevisi tie gabalėliai vienodai tampriai susieti apie pagrindinę ašį — apie Jonę ir Jurgio tylios meilės istoriją. Tokių, kaip Ružavus laisakas, Paslaptinis balnas, Marijos pilis, Nenorių jokių cviliku, jei jų nebūtų, visai skaitytojas nepasigestų. Savo kompozicija romanas yra mozaikinis. Daugumas tų akmenėlių yra šiltų spalvų. Ta vidaus šiluma autorė ir patraukia skaitytoją. Mes mielai keliaujame su Jone Dūkijos paėžerėmis, isiklausome į šilėlių ošimą, bangų šiurienimą, stebime saulelaidžių spalvas, perbėgame mergaitės dienorašio puslapius, jos nesudėtingas, be pretenzijų eilėraščių posmelius, jos dainų repertuarą, jos atskleidimą gamtai ir svajonėms. Gal kiek sunkiau mums iškina Jones telepatijos savybės, tas ją į pasyvumą stumias "kažkas", juoba, kad tuo pasyvumu lyg užsikrėtęs atrodo ir energingasis Tauras.

Romano kalba sklandi, gyva, vaizdinga, lengvai plaukianti, turinti išvidinį ritmą. Randame pasigrožėtinų posakių kiekviename puslapyje. Čia tik keli pavyzdžiai: "Taip, žodžių nesudeginsi. Jie ir pro pelenus išlenda" (52 psl.). "Nes pasimokė, kad vogdamas gausi tiek naudos, kiek čigonas iš mėnulio šilumos" (59 psl.). "Nešk, žmogau, kantriai savo našta. Net sliakas, ir tas supranta, jog niekas jam nepadės šliaužti" (179 psl.). "Jonės akys apsiniaukė, kaip ežero vanduo prieš lietų" (208 psl.). "Sako, kad saldus žmonės minkštai kloja, bet kieta miegoti" (239 psl.). "Tegul jis eina balų deginti" (253 psl.).

Karolė Pažėraitė, ANAPILIO PAPAĐEJE. Romanas. Išleido Lietuvos Knygos Klubas Chicago 1971 m. Aplankas dail. Giedrės Vaitienės. 286 psl., kainą \$5.00.

Pirmyn, Jaunime! nr. 3(35), 1971 m. balandžio 25 d. Toronto moksleivių ateitininkų neperodinis laikraštis. Kaina — \$1. Viršelio nuotrauka — Almio Kuolo. 2 psl. iliustracija — Vyto Pranašio. Gaunamas pas redaktorę Rūta Čepaitę, 436 Renforth Dr., Etobicoke, Ont.

Dail. Antanas Tamošaitis

Žvaigždė (tapyba)

DAILININKO TAMOŠAIČIO PARODA

Ar nekeista? Prieš dvidešimt metų dail. A. Tamošaitis gyveno Montrealyje. Teisingiau pasakyti, "sautė" Montrealyje, nes anuomet YMCA International (Joje Tamošaitis buvo atidavęs savo studiją) buvo lyg ir savotiška ramovė ar moterų seklyčia, kur virė gyvenimas, būrėsi žmonės. Tačiau netrukus Tamošaitis išsikėlė į Ontarią, "užsikase" Kingstone, nors Montrealio neišžadėjo — dažnai lankydavosi. Ir keista — per visą tą dvidešimtmetį nesulaukėm Tamošaitio parodos. Rengė Windsor, Otavoj ir kitur, bet Montrealis vis neprisiuodavo. Vis dėlto jo kūrybinis atjaunėjimas nelioko montrealiečiams nepastebėtas — daugelio butus puošia jo grafikos ir tapybos darbai, arti lietuvių išeivio sielai.

Todėl džiugi buvo žinia, kad dailininkui pavyko gauti Arts Club Gallery patalpas, kur nuo balandžio 27 iki gegužės 14 vyks jo paroda. Nepažįstamam Montrealio galerijos pavadinimas nedaug ką sako. Tai orus klubas miesto centre, nuo seno turtingam kvartale, kuriam yra susipietusios ir kitos žinomės meno galerijos. Paties klubo istorija sena. Daug iškilusių dailininkų yra rodę tenai savo kūrinius, nes klubui priklauso įvairių šakų menų mylintys žmonės. Jų patalpos betgi nėra idealios Tamošaitio darbams. Pernelyg ankštos, niūrios, medžiū apkaltomis sienomis, jos kažkaip prigesino reikalaujančių erdvės Tamošaitio paveikslų skambesį. Dvaroniškoj anglosaksinėj aplinkoj Tamošaitis kūryba dveklė egzotika.

Lietuvių lankytoja kiek stebino "moksliški", "sufilosofinti" paveikslų pavadinimai. Visoki "Message", "Illusion", "Mirage", "Motion", "Impression", "Observation" ir panašūs. Ka tau sako pvz. pavadinimas "tradition", kai stebi čipsintį paukštelį, gėlę, saulutę močiuje ir mėnulio puslankį? Juk tai tautodailės motyvai — kraičio skrynių, kuparėlių piešinuko stilizacija. Na, gal tautosakos atidais — "Mėnuo saulužę vedė pirmą pavasarėlį..." Kitataučiai kitaip.

Atsiųsta paminėti

Canadian Ethnic Studies. Bulletin of the Research Centre for Canadian Ethnic Studies, vol. 1, no 1. Edited by Alexander Malucky. Published at the University of Calgary, Alberta, Canada.

Ateitis, 1971 m. kovas, 3 nr. Redakcija: J. Soliūnas, K. Girmis, A. Norvilas, A. Zaiskaitė. Administracija: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Lietuvos Pajūris 1970 m. 4(38) nr. Leidėjas — Kanados M. Lietuvos Bičiulių Draugijų centro v-ba. Vyr. red. A. Lymanas. Adresas: 5260 — 10th Ave., Rosemont, Montreal 405, P.Q., Canada. Išeina keturis kartus į metus. Metinė prenumerata \$2.

Lietuva. Filatelistų draugijos biuletenis. 1971 m. kovas-balandis 2 nr. (146). Redaguoja Eugenijus Petruskas, 7742 So. Troy St., Chicago, Ill. 60652, USA. Metinė prenumerata \$5. Ateitis nr. 2, vasaris. Lietuvių kalbiškojo jaunimo žurnalas, leidžiamas Moksleivių Ateitininkų Sąjungos. Administratorius — J. Polikaitis, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Jis veikiau sumėtys pėdas, jei sakys jam "Tradition". Aha, tai Europa, iš kur atsibastė jo "old man", tai istorinės miglos, kultūriniai toliai.

Visų tų pavadinimų tikslas, matyt, ir buvo padėti kitataučiai suvokti ne vien Tamošaitio tapybos savitumą, bet ir mūsų liaudies meno išskirtinį pobūdį, žemdirbių tautos jausmines būsenas, jos meditacinę rimtį, jos naivų, bet tikrą, nuosirdų džiugimąsi tuo, kas gyva, kas želia, auga, šakojasi.

Kaip primena katalogo prarmė poetas H. Nagys, A. Tamošaitis yra kruopščiai išstudijavęs mūsų liaudies meną: nežinomų audėjų, kalvių, dievdirbių, liaudies meistrų kūrinius. Jis yra gerai susipažinęs su jų simboliais, spalvų deriniais, kompozicine struktūra. Kažin tačiau ar būtų teisinga sakyti, kad Tamošaitio kompozicijos tera vien liaudies ornamentikos stilizuotas padidininimas. Be abejonės, jose esama iliustratyvumo, sąmoningai pabrėžto dekoratyvumo, statiškumo. Yra net vitražinio elemento, kur lūžtančios "šlubo žaibo" linijos pernelyg dramatiškai skaldo spalvines plokštumas ("Mirage"). Nesinorėtų teigti, kad visuose darbuose Tamošaitis pavyko rasti vienodai sėkmingą meninį sprendimą (išstytai darbai telkė įvairiais laikotarpiais pieštus kūrinius; paroda buvo apžvalginė ir įvairi). Kaikuriuose darbuose dailininkas, atrodo, pernelyg pabrėžia spalvinius akcentus, pagausindamas raudoną, nepajieškojęs gyvesnės faktūros. Metamasi kaip kurį eksperimentinę ekstravaganciją. Tokia pagunda draminti pastebima pvz. "puokštinėse" susiliejančių spalvų bei formų kompozicijose, juo labiau, kad jos pavadinamos įtaigiu "Colusion". Taip, Tamošaitio paveikslams kažkada neįstinga šaltoko dekoratyvumo, tačiau jo tapybinės vizijos neužsimiršta — pasiveja žiūrova.

Susigvenusiu su liaudies kūryba A. Tamošaitio paveiksluose yra daug tylios rezignacijos ir vienatvės, kurias anksčiau ar vėliau žiūrovas pajunta. Esama vidinio pasaulio, kurio vientisumas atskleidžia ypač tuose darbuose, kur dailininkas grįžta mintimis į vaikystės pasaulį. Daugeli jo drobių ir norėtųsi vadinti pasaka, legenda. Tokiom laikytumėt paveikslą su stūnuku, daržinių detale, Klaipeidą. Nėra tai paveikslų pavadinimai. Taip juos praminė patys lankytojai. Nėra tai realistinės, trūnijančių sienų daržinės ar varpinės, nei Klaipeidos uosto realio butis. Tai vidiniai Tamošaitio peizažai, užtat kur kas tikresni. Juose Tamošaitio teptukas išgauna mašastinį švytėjimą, romantiškus kontūrus ir šilumą.

Nors dailininkas nežymi darbuose datų, atrodo, kad jis suka į džiugėsių spalvų derinius ("Robot", "Abstract"), išreikškes faktūros įieškojimą, net į abstraktumą, ir pasiekia įdomių rezultatų.

Parodos atidaryman susirinko gražus būrelis svečių ir ilgai nesisikirstė dalindamiesi savo įspūdžiais. Visu padėka priklauso dr. S. Daukšai, kurio dėka pavėnu susilaukii Montrealyje šio kultūrinio įvykio. V. A. J.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"DRAUGO" ROMANO XXI KONKURSUI rankraščių laukiama iki š. m. lapkričio 1 d. Siųžetą, užpildant nemažiau kaip 200 romaninio formato puslapių, pasirenka patys autoriai. Slapyvardžiu pasirašytus rankraščius su autoriaus pavarde ir adresu atskirame užklijuotame voke siųsti šiuo adresu: Dailiosios prozos konkurso komisijai, "Draugas", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Laimėtojų skiriama jau tradicine tapusi dolerių tūkstantinė. Būs atliestas tik konkursas laimėjusiojo vokal. "Draugas" pasilieka teisę be papildomo honoraro skelbti premijuotą romaną savo puslapiuose ir išleisti atskiru leidiniu. Su konkurso nelaimėjusiais jo dalyviais bus tariamasi atskirai.

IV DAINŲ SVENTĖS suaugusiųjų jungtinio choro dirigentas pakvietė: Petras Armonas, Bronius Budriūnas, Bronius Jonušas, Algirdas Kacanauskas, Vincas Mamaitis ir Vlado Verikaitis. Dainų šventė įvyks liepos 4 d. Čikagoje, International Amphitheatre.

DAIL. V. K. JONYNO apžvalginę 40 metų kūrybinio darbo parodą gegužės pabaigoje Niujorko Kultūros Židinyje rengia skautams remti komitetas. V. K. Jonyno ankstyvąsiai grafikai atstovaus Donelaičio "Metų", Goethes "Verterio", P. Merimee "Lokio" iliustracijos ir V. Vokietijai sukurti pašto ženklai. Parodoje taipgi bus piešinių, akvarelių, litografijų, vitražų, aliuminio ir bronzos skulptūrų, atstovaujančių paskutiniems V. K. Jonyno darbams įvairiose šventovėse.

NIUJORKO PACE KOLEGIJOS profesoriams ir studentams paskaita "Trys prancūzų simbolistai — Verlaine, Rimbaud ir Mallarmé" skaitė prof. dr. A. Slepetytė-Janačienė.

DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE buvo surengta du savaitgalius trukusi mėgėjų dailininkų tapybos, grafikos, keramikos, mozaikos, medžio drožinių ir audinių paroda. Dalyvavo 18 dailininkų: V. Balydienė, J. Baublys, J. Beržanskis, A. Butkūnienė, I. Černiauskaitė-Christou, A. Grigaitis, J. Jasiūnas, A. Jonynienė, J. Kavaliauskas, K. Kodatienė, S. Petravičienė, A. Petrauskaitė, A. Stauskas, P. Zaranka, R. Zotovienė, D. Jurgutienė, I. Vizigaitė ir E. Rastenienė. Parodą suorganizavo St. Butkaus šaulių kuopa.

"DIRVOS" NOVELĖS KONKURSO vertintojų komisija sudaro: pirm. Leonardas Andriekas, Paulius Juknas, Pranas Naujokaitis, dr. Pranas Bagdas ir "Dirvos" atstovė Emilija Čekienė. Paskutinė data novelėms siųsti — š. m. rugsėjo 1 d.

TARPTAUTINEJE DAILĖS PARODOJE Adelaidės Elders parke, Australijoje, dalyvavo šiame mieste gyvenantys lietuviai dailininkai — J. Pocienė, A. Dumčius, Birutė ir Zibutė Vesterbergorytės.

SOL. VIOLETA ČIZAUSKAITE-BALČIŪNIENE, sopranas, balandžio 17—18 d. d. atliko ponios Gobineau vaidmenį Gian Carlo Menotti divioksmėje operoje "The Medium", kurią Brandeis universitete, Waltham, Mass., statė Cambridge operos teatras.

JUOZAS KRALIKAUŠKAS, Toronte gyvenantis rašytojas, užbaigė Mindaugo laikams skirtą romaną trilogiją. Pirmieji du romanai — "Tingago ugnis" ir "Mindaugo nužudymas", išleisti Čikagoje 1962 ir 1964 metais, buvo atžymėti "Draugo" konkurso \$1.000 premijomis. Juose buvo atskleistas karaliaus Mindaugo įsigalėjimas ir jo tragiška mirtis. Trečiojo romano "Vaisvilkas" pagrindinis veikėjas yra Mindaugo vyriausias sūnus vienuolis Vaisvilkas, jo dvasinė drama keršto už tėvo nužudymą šėšelyje. "Vaisvilka" išleis Lietuvos Knygos Klubas Čikagoje.

LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS R. Čikagos skyrius kultūrine popiete pagerbė Australijoje prieš Kailėdas mirusį rašytoją ir feļjetonistą a. a. Pulgį Andrių. Paskaitą apie jo gyvenimą ir šakotą kūrybą skaitė Mečys Valiukėnas, ištraukus iš knygos "Tipelis" ir "Anoj pusėj ežero" — Eglė Juodvalkytė. Gyvu žodžiu ir susirinkusius prabilo iš magnetofono juostelės ir pats a. a. P. Andrius. Ši įraša, padaryta velionies viešnagės metu JAV, paskolino "Margučio" radijo valandėlė.

SVEDIJOS AKADEMIJOS Nobelio premijos komitetas paprašė JAV gyvenantį rašytoją ir dramaturgą Algirą Landsbergį pasiūlyti kandidatą 1971 m. Nobelio literatūros premijai.

ARCHITEKTAS HANS MASALSKI Hanoveryje, V. Vokietijoje, išleido vokiečių kalba 42 psl. apybraižą "Dr. Jurgis Zauerveinas, jo gyvenimas ir veikla". Autorius dr. J. Zauerveiną-Girėną (1831—1904) skaitytojams pristato kaip kovojantį už mažųjų tautų teises, atskleidžiamas jo didelį įnašą į lietuvių kultūrą ir literatūrą. Knygėlės priede yra kelių dokumentų ištraukos, trys J. Zauerveino eilėraščiai lietuvių kalba — "Lietuvninkai mes esam gimę", "Lietuvninkų pavasario giesmelė" ir "Gals yr' tylėjims", jų variantai vokiečių ir anglų kalbomis.

FAUSTO KIRKOS pomirtinį palikimą baigia redaguoti Stasys Santarvas. Knygos išleidimo rūpinasis Lietuvių Rašytojų Draugija. Leidiniai bus panaudotos velionies paliktos kuklios lėšos.

OKUPUOTOJ LIETUVŲJ BALTIEČIŲ IR GUDŲ DAINININKŲ konkurse Minske pirmąsias vietas laimėjo "Estonijos" teatro sol. M. Palmas, Minsko konservatorijos studentai A. Podgalskis ir M. Zdanavičius. Lietuviams geriausiai atstovavo Vilniaus konservatorijos studentė R. Maciūtė, iškovojusi II vietą. Diplomais buvo atžymėti vilniečiai studentai E. Vosiūnė, A. Daunoras ir S. Lapekavičius.

VILNIAUS RASYTOJŲ KLUBE dramaturgų sekcijos nariai buvo su pažindinti su naujais Kazio Sajos kūriniu — tragikomedija "Dilgėlių šilkas".

DIDELIO LATVIŲ DĖMESIO sulaukė akvarelis K. Abramavičiaus, I. Budrio ir P. Stausko paroda Rygoje. Didžiąją I. Budrio darbų dalį sudarė žemaitijos ir Vidurinės Azijos vaizdai. P. Stauskas parodoje buvo išstated savo geriausius darbus, Viduržemio jūros gamtovaizdžius, portretus, kompoziciją "Lenktynės Sartuose", K. Abramavičius — portretus ir Lietuvos peizažus.

NAUJAUSIEJI LENGVOSIOS MUZIKOS kūriniai buvo išklausti ir aptarti Vilniaus televizijos ir radio komiteto didžiojoje studijoje. Juos atliko šio komiteto lengvosios muzikos orkestras, vadovaujamas Aloyzo Končiaus. Muzikologas Liudas Saltenis, estradinio ansamblio "Nemuno žiburiai" meno vadovas, daro prieklaštų kompozitoriams dėl silpno šiauliakinių ritmų ir instrumentuotės priemonių įvaldymo. Visomis orkestrų galimybėmis moka naudotis tik R. Racevičius ir B. Gorbulskis. Geriausių kūrinių grupei L. Saltenis priskiria: R. Racevičiaus pjesės orkestrui "Vėjo dukra", M. Tamošiuo dainas "Svajonė" ir "Budėk", I. Kopelianskio dainą "Trumpiausia valanda", M. Vaitkevičiaus dainas "Obelė" ir "Eina mergaitė". Šių kompozicijų teksto autoriai — poetai J. Degutytė, A. Dabulskis, R. Skučaitė, A. Saulynas ir V. Sulcaitė.

LIETUVIŲ KALBOS SEKCIJOS susirinkimas Vilniaus universitete nagrinėjo teatro kalbą. Pranešimus skaitė filologijos mokslų kandidatė V. Vaitkevičiūtė, Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto atstovė V. Vitkauskas, aktorė S. Nosevičiūtė ir kt. Buvo pabrėžtos aktorių tarties ir rašytinės teatro kalbos klaidos, scenos įtaka šnekamajai bendrinei kalbai. Pranešėjai konstatavo skirtingus kalbos reikalavimus Vilniaus dramos teatre ir Lietuvos kino studijoje, nepakankamą dėmesį lietuvių kalbai Vilniaus jaunimo teatre.

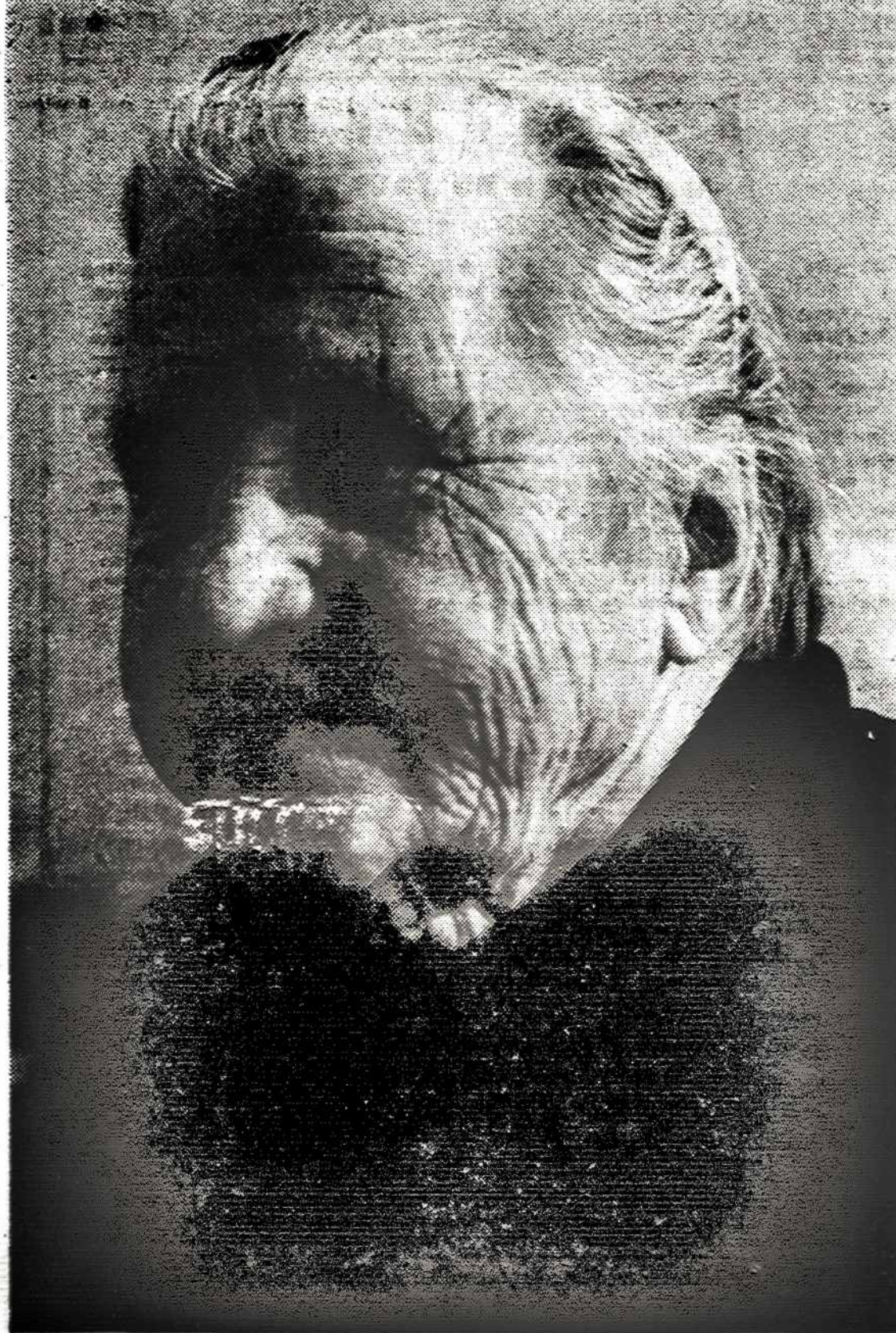
PETRASIŪNO KAPINĖSE palaidota dantų gydytoja Elena Spurgaitė, vaikų literatūros kūrėja. Jos knygu-tės "Žaliapūkė", "Kiaunės dvaro nebėra", "Ligonėliai", serija jureivio Baltruoko keliučių po Lietuvos ežerus ir upelius yra išleisti bendru 130.000 egz. tiražu. Velionė 1941 m. buvo baigusi Mariampolės gimnaziją, 1959 m. — studijas Kauno Medicinos institute. Prieš mirtį ji paruošė spaudai paskutinę savo apyskaitę vaikams "Jureivis Baltruokas plaukia į marias". Aldona Liobytė nekrologe rašo: "O tam jureivui ji pati kelių praskynė — valtimi išnaršė Lietuvos upes, ežerus ir upokšnius, norėdama iškloti vaikams gyvus įspūdžius ir tikrą teisybę apie mūsų vandenų ir girių paslaptis bei grožį..."

SKULPTORIAUS B. PUNDZIAUS atminimui skirtas muziejus atidarytas Mažeikių rajono Pievėnų kaimo sodyboje. Prie senovinio namo sienos prikaltą lentą skelbia: "Skulptoriaus Broniaus Pundziaus (1907—1959) gimtinė". Atidarymo progą žodį tarė rajono vykdomojo komiteto pirm. V. Tomkevičius, buvęs velionies mokins skulptorius K. Bogdanas, Vieksnių vidurinės mokyklos mokytojas S. Abingis, pirmasis velionies mokytojas pensininkas V. Brazdžius ir duklė Elena. Jie pabrėžė eilę B. Pundziaus sukurtų paminklų, jų tarpe Dariaus ir Girėno bareljefus Puntuke. Memorialiniam gimtojo namo kambaryje įrengta nuolatinė B. Pundziaus darbų ir nuotraukų paroda.

BALTIEČIŲ MENINES FOTOGRAFIJOS antroji paroda "Gintaro kraštas — 2" atidaryta Šiauliu "Aušros" muziejuje ir iš čia bus perkelta į kitus Lietuvos, Latvijos ir Estijos miestus. Beveik 250 darbų išstatė apie 100 autorių. Pagrindinis parodos prizas paskirtas latviui radiotechnikos inž. E. Spuriui už nuotrauką "Nuotaka". Lietuvos Fotografijos Meno Draugijos prizą laimėjo J. Zilys, Lietuvos Žurnalistų Sąjungos — "Tiesos" fotokorespondentas J. Kacenbergas. Aukso medaliu šioje parodoje buvo atžymėti lietuviai A. Maciauskas, A. Sutkus ir J. Vaicekauskas.

VYTAUTAS SIRIJOS GIRA š. m. balandžio 12 d. atšventė amžius esiančią dešimtmetį. Kūrybinį kelią jis yra pradėjęs nepriklausomoj Lietuvoj išleistas eilėraščių rinkiniais "Golas į ateitį", "Sirdys formalinė", "Mergaitės ir asonansai", "Sešėliai nuo ekrano", bet pokaryje perėjo į prozą. Ši posikį liudija apysakų knyga "Žmonės baltais chalatais", romanai "Buenos Aires", "Štai ir viskas", "Voratinkliai draikėsi be vėjo", kelionės įspūdžių knyga "Afriko be liūtų", kurią paršė dirbdamas gydytoju žvejybos laive.

V. Kst.

Lietuvės motinos veidas, išvagos gyvenimo vargų nuo Lietuvos iki Saurės Amerikos. Nuotr. S. Kero

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės rengiama

IV Dainų šventė

įvyks š. m. liepos 4 dieną
Amfiteatro salėje Čikagoje.

Bilietai gaunami "Marginiuose" 2511 West 69th Street, Chicago, Ill., 60629, tel. 778-4585.

Bilietų kainos: \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$6.00 ir \$7.00.

Užsakant bilietus telefonu ar laiškais nurodyti kurių kainų ir kiek bilietų užsakoma. Užsakytų bilietų bus rezervuoti. Neatsiėmus užsakytų bilietų iki š. m. birželio 15 d., jie bus parduoti kitiems. Kas norėtų, kad bilietai būtų pasiųsti paštu, tam bilietai bus pasiųsti gavus už bilietus pinigų. Tuo atveju bilietų užsakytas turi atsiųsti kartu su pinigais ir sau pačiam adresuotą voką su pašto ženklu. Siųsti čekius ar pašto perlaides, ant kurių užrašyti: Pay to the order of Lithuanian Song Festival Committee. ADRESAS: 2511 West 69th St., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 778-4585

SYPSĖNOS

Balandžio pokštai

Vilniuje leidžiamas savaitraštis „Literatūra ir Menas“ jau bene trečius metus iš eilės balandžio 1 d. sutinka skaitytojus linksmiančiomis melagingu pranešimu. Siemet „Sluotos“ red. Jonas Bulota paskutiniam „L. ir M.“ puslapyje, kuris paprastai skiriamas anekdotams ir fejtonams, paskelbė ilgą rašinį „Kviečia „Pasaga“...“ apie alinės atidarymą balandžio 1 d. Vilniaus bastione-barbake. Į tą „Pasagą“ klientai vežami daugiausia kariatomis, o juos ten pasitinka padavėjos, apsirengusios vadilutėmis, su rūtų vainikėliais ant geltonų lietuviškų kasų. Vilniaus gyventojai iš šio rašinio tik pasijuokė, prisimindami tradicinę melagių dieną, balandžio 1, o vilnietis J. Cicėnas, užmiršęs pasiūlyti ir kalendorių, — ir kariatės, ir vadilutes, ir visą pasaką apie „Pasagą“ priėmė už tikrą pinigą. Čikagos „Naujienu“ balandžio 17 d. paskelbtose „Dienų skeveldrų“ skiltyje jis konstatuoja, kad Vilniaus bastione-barbake, atsidūręs mokslo ir biznio kryžkeleje, laimėtoju buvo priverstas pasirinkti... biznį. Siam

teiginiui įrodyti J. Cicėnas pateikia ilgą J. Bulotos balandžio rašinio ištrauką, praleisdama esminę vietą, kur kaip tik pabrėžiama, kad „Pasagos“ virėjai, kepejai, aludariai, ginklininkai ir remontininkai darbą pradėjo š. m. balandžio 1 d. Atrodo, Vilniuje nuskambėjęs juokas pasieks ir Čikagą.

Buvo mokykloje

— Tėveli, mokytoja sako, kad tu nė karto nebuvo atėjęs į mokyklą.

— Tai išsigalvojai! Aš juk keturias klases baigiau.

Sunkokas klausimas

— Tėveli, kas buvo pirmasis žmogus?
— Adomas, vaikelai.
— O pirma jo nebuvo jokio kito?
— Nebuvo.
— Tai kas stumdė jo vežimėlį, kai jis buvo mažas? ...

Vaivorykštė

Mergaitė į mokytojos klausimą, kas yra vaivorykštė:
— Ryškiai spalvotas kaspinas, kurį užsideda dangus, išsipleves plaukus.

Parinko Pr. Alš.

BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

A. CIZIKAS ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIO APARATUS •
STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave.,

295 Roncesvalles Ave.,

Tel. 531-6165

Tel. 536-1373

Dirbtuvė

Atidaryta: Kasdien 9—6 v.

Ket. ir penkt. 9—9 v.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA KANADŲ SPECIALI EUROPIETISKŲ SKANESTŲ KRAUTUVĖ, TURINTI PUKIAUSIOS KOKYBĖS IR DIDŽIAUSIO PASIRINKIMO KONKURENCINĖS KAINOMIS GAMINIUS

tip-top MEATS

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)

YORKDALE SHOPPING CENTRE

Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

ĮVAIRŲS SIUNTIINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, žaidytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavoje gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas. Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAI — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYPIŠKŲ IR JAUNIMO

MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION TV - Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T. V. ir Hi-Fi

STATOM IR TAISOM T. V. ANTENAS

1613 Dundas St. W.

532-7733

Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos

lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės

(body) taisymas, mechaniniai

darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.

PRIE GORE VALE

TEL. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos

Meniškos vaikų nuotraukos

Portretai ir kt.

SKAITYTOJAI PASISAKO

A+A — AMŽINOS ATMINTIES?

Kalbantieji mirusiems pagerbti iškilmės — šventovės, salės, kapinės — dažnai prideda žodžius „amžinos atminties“ prie vardo bei pavardės. Rašantieji užuojautos, nekrologus prie mirusio asmens pavardės prideda raidės „a.a.“ Tai gražus krikščioniškas paprotys, išreiškias gyvųjų linkėjimą mirusiems. Tai dar rydami, vieni sako „amžina atils“, kiti — „amžinos atminties“. Pirmasis posakis, išreiškias linkėjimą, yra vartojamas ir laikuriose kitose kalbose. Antruojų posakiu, matyt, norima išreikšti amžiną mirusiojo atminimą gyvųjų tarpe, bet išsina visai kas kita. Atmintis yra atminimo galia (Gedachtnis) ir dėlto linkėjimas „amžinos atminties“ yra nesamone. Žmogaus atmintis juk negali būti amžina. Dėlto posakis „amžinos atminties“ nevertotinas. **Santraumpa** „a. a.“ reiškia „amžina atils“. Taip aiškina ir „Lietuvių kalbos vadovas“. Dėlto pamokslininkai, kalbėtojai, nekrologų rašytojai turėtų laikytis tai-

syklingos formos ir nedarkyti lietuvių kalbos. Dažnas tos iškreiptos formos vartojimas viešumoje įkyla ir klausantiems bei skaitantiems lietuvišką spaūdą. K. P.

NERA ELGETU...

„T2“ 1971. IV. 22. 16 nr. yra žinutė apie Kanados lietuvių, stalo teniso žaidėjas. Pabaigoje tos žinutės pažymėta: „Dienraštis „Star“ pirmąjį rašinį apie Kiniją, kur nesa elgetų“. Laimė, kad prie to rašinio nebuvo lietuviškos pavardės. Kitaip kanadiečiai nesiorientuotų, kas per žmonės yra tie lietuviai. Čia neseniai praskambėjo, kad lietuviai Brazinskai, Simokaičiai, Kudirka veržiasi iš komunistinio pragaros, rizikuodami net savo gyvybėmis, o čia kiti lietuviai rašo, kad komunistiniame krašte nėra elgetų, o „vargingose“ kraštuose kaip JAV, Kanada jų yra. Taip galėjo kalbėti lietuvaitė, kuri jau gimi už Lietuvos ribų ir kuri nėra mačiusi tikrojo komunizmo.

Elgetos savoka labai plati. Žmogus gali gauti per mėnesį \$300 ir būti elgeta. Komunistiniame krašte 70 metų amžiaus žmogus gali negauti per mėnesį nė vieno rublio ir nebūti elgeta. Štai konkretus pavyzdys. Vienas luošas kanadietis jau per 30 metų iš socialinės gerovės įstaigos į mėnesį gauna per 100 rublių. Dabar jis gauna ir senatvės pensiją. Kai darbininkams išmokami savaitiniai atlyginimai, jis su dėžute sėdi prie banko. Čia jis per porą dienų surenka per \$30 arba per \$100 į mėnesį. Nežinūnt jų gerų pajamų, jis dar sėdi gatvėje ir „pardavinėja“ pieštukus. Tas verslas į mėnesį taip pat jam duoda keletą dešimčių dolerių. Bet jis yra „elgeta“. Pavergetoje Lietuvoje žmogus 70 metų amžiaus ir nustojęs sveikatos į mėnesį

negauna nė vieno rublio pensijos, nes neturi darbo stažo. Kacetuose ir kalėjimuose praleistas laikas ir darbo stažas neįskaitomas, nors kacetininkai dirba valstybei nemokamai.

Komunistiniame krašte senas žmogus mirtų badu, jeigu jam nepadėtų jo vaikai ar laisvajame pasaulyje esantieji artimieji, bet elgetauti draudžiama. Pagaliau pas ką elgetauti, kai tenai visi yra elgetos, fizine ir dvasine prasme. Tik komunistai turi geras gyvenimo sąlygas, kol iš jų neatimamas partijos bilietas.

Kokia prabanga raudonojoje Kinijoje, mes matome tame pačiame „T. 2.“ numeryje straipsnyje „Vienas kambarys, 10 gyventojų“. Čia raudonojoje Kinijoje gyvenimo sąlygas aprašo viena japonė, kuri per 20 metų išbuvo tame pragare. Ji rašo: „Mes nebadavome. Valgėme kukurūzų stiebus ir tušias galvas, laukinius augalus, medžių lapus ir gluosnių pumpurus...“ Ar JAV bei Kanados elgetos taip pat maitinasi kukurūzų stiebiais, medžių lapais bei gluosnių pumpurais? Yra čia jaunu ir sveikų elgetų, kurie nenori dirbti, nors per dieną jie uždirbtų po \$20-30. Tai tik rodo JAV ir Kanados perdėtai nenormalią demokratiją.

Tai gi, elgeta nelygu elgetai. Lietuvaitei nevertėtų pilioti vandenį ant komunistinio malūno ratų, nes ir mūsų tėvynė yra raudonųjų okupantų vergija. J. J.

BOSTONE BUVO KITAIP

Norėdamas patvirtinti, kad tikrai „Bostone buvo kitaip“ (žiūr. „T2“ nr. 15, psl. 2), prisunčiu Bostono dienraščio iškarpos, aprašančias bendras su žydais demonstracijas. Stebūsiai kaikiuriu lietuvių kolonijų „veiksnių“ neapdairumu — praleido sunkiai bėpaskartosiandias progas iškelti viešumon Lietuvos pavergimo bylą. Manau, tokias žinias reikėtų dėti pirmam puslapy didžiuliu raidėm, kad panašų klaidų nepadarytų kitos lietuvių kolonijos.

Zig. Gavelis

TAI
JŪSŲ
PINIGAIONTARIO
1971
BUDGETJums nieko
nekainuoja
sužinoti
kur jie
eina.

Rašykite, prašydami nemokamo egzemplioriaus „THE 1971 ONTARIO BUDGET“, ir sužinosite visus faktus apie savo provincijos finansus.

The Hon. W. Darcy McKeough, Treasurer of Ontario and Minister of Economics
Frost Bldg., Queens Park,
Toronto 182, Ontario.

Please forward The 1971 Ontario Budget — the complete text with supporting papers.

NAME

ADDRESS

CITY

Biudžeto knygelė gaunama tik anglų kalba

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savalių pusę metų vienus metus

JIB vaistai patentuoti Šveicarijoje nr. 458628, registruoti JAV, Kanadoje ir Europoje. Ataugina plaukus, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą moterims ir vyrams. 100 procentų garantuota. Vartodamas JIB 8 uncijas 16 savalių, nebūsi nei žilas, nei plikas. Užsakymus su \$6.00 perlaida siųsti: JIB Lab. atstovybės adresu: 2498 Dougall Ave., Windsor 12, Ont., Canada

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

reklaminių

spaudinių

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIA, kuri rūpinasi į varga patekusių tautiečių šiame krašte globėjimu, balandžio 24 d. Jaunimo Centre surengė didelį balių, kuriame programą atliko Alice Stephens trijulė. Programą pranešinėjo Elena Blandytė. Tą patį vakarą vis didėjanti Lemonto lietuvių kolonija prie Čikagos turėjo savo pramogą — vietinės Mariono mokyklos pavaras balių. Čia svečius, kurių tarpe buvo ir kitų Čikagos lietuvių kolonijos atstovų, linksmino „linksomosios Lemonto pūniutės“ ir Lemonto oktetas.

„ANTROJO KAIMO“ kolektyvo spektakliui „Menės“ patalpose sukėlė didelį susidomėjimą. Visi bilietai buvo išparduoti. Taip pat dvi dienas Jaunimo Centre truko skaučių surengta skautų veikėjos Inos Nenortienės iš Bostono paroda, kurioje buvo išstatytos šios menininkės padarytos lėkšės, vazos, papuošalai ir kt.

LIETUVIŲ BENDRUOMENES Vydurio Vakarų apygardos (buv. Čikagos) atstovų suvažiavimas įvyko balandžio 25 d. Dalyvavo šimtinė atstovų. Tą dieną taip pat įvyko šv. Kazimiero seserų remėjų seimas Marijos Aušt. Mokyklos patalpose. Sekmadienio popietė Varno Montessori vaikų židinėlis buvo atidarytas visiems tautiečiams. Tuo pačiu metu savo duris buvo atvėrusi ir kita panaši lietuvių įstaiga—Amerikos Lietuvių Montessori Vaikų Nameliai. Abi šios įstaigos, kurios, atrodo, tarp savęs konkuruoja, supažindino lankytojus su dėstymo metodais ir registravo vaikus ateinantiems mokslo metams. — Balandžio 25 d. įvyko ir Lietuvių Istorijos Draugijos ir jos jaunųjų istorikų sekcijos metinis susirinkimas su Gedimino Galvos sukalta „Lietuvos sutartis su SSSR 1920 metų liepos 12 dieną“. Lietuvių Namų būstinėje sekmadienio buvo surengta trečioji iš eilės sekmadienio popietė, kurioje programą atliko akt. Zita Kevalaitė — Visockienė. Ketvirtąjį panašio popietė (joje pasirodys jaunosios poetės) bus gegužės 9 d.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS muzėjuje yra įsteigtas komitetas lietuvių kultūrai, istorijai ir jos kalbai studijuoti bei populiarinti. Komiteto iniciatoriumi yra St. Balzėkas, kuris yra muzėjas pirmininkas. Komiteto pirmininku išrinktas architektas R. Mulokas; nariai: dr. Jerome, Pr. Zapolis, K. Baltramaitis. Taip pat bus organizuojama angliska sekcija, apjungianti lietuviškai nekalbančių kitataučių žmonių grupę,

CESNAKAS —

geras vaistas

Cesnakas (garlic) yra natūralus kraujvalantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugo nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei įsunkina. „ADAMS GARLIC PEARLES“ turi savybę reikalingos širdies cirkuliacijai, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per šitį šimtmėlius milijonai žmonių vartojo cesnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydymą bei stiprinamąją galią. Stenkitės būti stiprus ir sveikas. Dar šandien nusipirkite „ADAMS GARLIC PEARLES“ dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsite. Šios cesnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

PRANO BARAUSKO ĮSTAIGA 231-2661

REAL ESTATE-APDRAUDA

3828 BLOOR W., ISLINGTON (6-POINTS PLAZA)

NOTARAS

A. LIŪDZIUS, B.L.

421 Roncesvalles Ave.

(Toronto Dominion Bank II aukštas)

Telefonai: įstaigos 537-1708

namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMERIS,

ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS

Automatinis elektra valymas. Sutauso iširusius galus ir pradegintus kilimus.

P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

ATLIEKU GRINDŲ

ATNAUJINIMO

(sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas

LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10

val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS —

reikalingas

sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar kornuose. Iš bityno:

Eagles Nest

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Telefonas 534-0563

INSURANCE

DUDA

769-4612

2231 Bloor Street W.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Ši sekmadienį, gegužės 9, pirmosios Komunijos iškilmės — 10 v.r. Vaikai renkasi 9.30 v.r. į par. salę. Pamoka šią savaitę — trečiadienį 7 v.v. Šeštadienį, 3 v.p.p., generalinė repeticija ir išpažintis.

— Ši antradienį parapijos tarybos posėdis oficialiai aptarė parapijos persikėlimo ir statybai vykdyti architektų reikalą, svarstė sugestijas, padarytas anksčiau įvykusiame platinimo masto posėdyje.

— Ši sekmadienis — Motinos Diena. Pamaldų metu prisimename savo motinas. Užsipaštantieji Mišias už mirusias motinas tępsinaudoja sekmadieniniu vokiečiu, ant atskiro lapelio įrašdami motinos vardą.

— Ši penktadienį, pirmąjį gegužės mėnesio, pamaldos vakare 7.30 v. — Šv. Jono liet. kapinės vykdomi paminklams pamatų išliejimo darbai.

— Pamaldos: šį trečiadienį 8 v. r. metinės už a.a. Juozą Sliką; ketvirtadienį 8 v.r. Zenkevičių šeimos intencija; penktadienį 8 v.r. už a.a. Marcelę Černiauskienę, 7.30 v.v. už a.a. Joną Novogrodskį. Šeštadienį: 8 v. r. už a.a. Rožę Adauskienę ir Magdalėną Rickienę. Sekmadienį 11 v. už a.a. Benediktą Zubricką, 12 v. metinės už a.a. Juliją Drabato.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganymojo parapijos žinios

— Ši sekmadienį pamaldos įprastu laiku — 9.30 v. ryto. Jas laikys parapijos vargonininkas Petras Sturmas, vargonas Silvija Sarkaitė. Kun. A. Žilinskis gegužės 6-9 d. d. antrą kartą dalyvaus LBA Socialinės Atsakomybės Studijų komiteto posėdyje Čikagoje, kur taip pat pasakys pamokslą "Tėviškės" lietuvių liuteronų bažnyčioje. Gegužės 10 d. iš Čikagos vyks į Detroitą, kur atstovaus Kanados liuteronams Kanados ir JAV bažnyčių tarybos komitete. Bus nagrinėjama Amerikos kariuomenės dezertyjų problema.

— Gegužės 11, antradienį, 8 v. vakaro tarybos posėdis.

— Konfirmandų pamokos įvyks 11 v. ryto (ne 1 v.p.p.) gegužės 15, 22 ir 29 d.

— 1971 m. konfirmacija ir pirmoji Komunija įvyks Sekminių sekmadienį — gegužės 30 d., 12.30 v.p.p. (ne 1 v.p.p.), kaip buvo paskelbta anksčiau.

— Nuosirdžiai sveikiname p.p. Lapinskus, susilaukusius dukreles.

Irena ir Jonas Čirūnai susilaukė pirmagimio Brieno ir Kristinos. Dr. J. Čirūnas su šeima gyvena Sarnioje. Tiek tėvai, tiek abiejų anūkių seneliai Čirūnai ir Kunickijai šeimos džiaugiasi pagausėjusia gimine.

PARDUODU AUTOMOBILĮ — 1968 metų Forda (custom 500) geram stovyje. Prašoma kaina \$1.650. Skambinti tel. 762-8591 iki 3 v.p.p. kiekvieną dieną, o gegužės 10, 11, 15 ir 16 dienomis visą laiką.

JEIGU GALVOJATE PIRKTI VASARNAMI, sklypą bei nekilnojama turta Barrie arba Wasaga apylinkėse, dabar yra pats geriausias laikas. Mielai jums patarnaus J. Grybas, dirbantis gerai apylinkės žinančioji firmoje Emory Miller Realtor Ltd., 67 Dunlop St. W., Barrie, Ont. Skambinkite Juozui Grybui tiesiogine linija iš Toronto tel. 364-7941, Barrie — tel. 726-1881 ir namų tel. 728-8868.

WASAGOJE — SPRINGHURST BEACH parduodamas trijų miegamųjų su visais patogumais vasarnamis ir kabina. Netoli lietuvių bažnyčios, tik dvi minutes nuo ežero, geras vanduo. Tel. 429-5634, R. R. 3, Stayner, Ont.

ISKERTAM IR APKARPOM medžius, gyvatvėres ir t.t. Nemokamas įkainojimas. Pilnai apsidraude. Skambinti tel. 489-8220, vakarais 699-1203.

MORTGICIAI Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgicijus prašome skambinti p. Baruskui, Realtor 231-6226 Toronto.

ATLIEKU VISOKIOS RŪŠIES namų remonto darbus. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 537-3942, J. Banišis.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darai ir naujus įrengimus. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvės spintelės ir įrengiu poliusio kambarius. Tel. 535-4724.

BARONESSA BEAUTY SALON

Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252

2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas,

perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258

Įvairios savo pastatė rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršūnai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvių dešros ir kt. Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

SEKANTYS LIETUVIAI GYDYTOJAI

PERKELIA SAVO KABINETUS

nuo š.m. gegužės 1 d. į

NAUJA MEDICINOS CENTRA

2299 DUNDAS STREET WEST

(Bloor St. W. — Dundas požeminio stotis):

Dr. A. Pacevičius, telefonas 534-4778

Dr. St. Pacevičius, telefonas 535-5752

Dr. A. Valadka, telefonas 531-2933

Dr. J. Yčas, telefonas 535-0161

KLB Toronto apylinkės tarybos nariams rinkti komisija skelbia, kad akklamacinio būdu į Toronto apylinkės tarybą yra išrinkti:

M. Abramaitis, K. Asevičius, G. Balčiūnas, Pr. Bastys, P. Butėnas, J. Cesekas, E. Jurkevičienė, J. Karasičius, J. Karka, J. Karpis, Pr. Kudreikis, T. Kuzmas, S. Masonis, L. Nakrošienė, A. O'Donohue-Gvazdaitytė, V. Petrakis, Br. Saplys, Vl. Skirgaila, R. Stibrys, A. Stibrys, L. Seirskas, D. Renkauskas, Vl. Rušas, G. Urbanas, I. Zemaitienė.

Tautinių šokių grupės "Gintaras" ruoštos loterijos laimėjų traukimas įvyko gegužės 2 d. skautoramoms metu Priskelimo parapijos salėje. Dail. T. Valiauskas paveikslą laimėjo bil. nr. 915 — p. Duesbury, Scarborough; dail. L. Urbono paveikslą nr. 1563 — L. Monstvilas; dail. V. Remeikos paveikslą nr. 1926 — M. F. Yokubynienė; dail. R. Bukausko paveikslą nr. 821 — A. Čižikas; V. Balsienės vazą nr. 1644 — E. Jankutė, "Gintaras" nuosirdžiai dėkoja dailininkams ir mecenatams už dovanas ir visiems parėmusiems "Gintara", perkant bei platinant loterijos bilietus.

"Gintaro" mergaičių ir jaunėsių šokių grupė gegužės 2 d. dalyvavo skautaramos programoje; gegužės 15 d. šoks kanadiečiams Markhame; birželio 19 d. — General Electric metiniame parengime. Be to, "Gintaras" yra pakviestas į Ontarijo Place atlikti programą vasaros metu.

Naujų ateivių priėmimo įstaiga pradėjo veikti gegužės 2 d. Maltono aerodrome. Joje dirba 6 tarnautojai-jos. Jų viršininkas yra estas G. Kahar, mokas daugiau ar mažiau 11 kalbų. Kiti tarnautojai yra italų, portugalų ir suomių kilmės, taipgi moką po keletą kalbų. Irena Szalowski, 21 m. amžiaus, yra mišrios kilmės, mokanti šiek tiek ir lietuviškai, nes jos motina yra lietuvi — E. Kaveckaitė. Visus tarnautojus spaudos, radio ir televizijos atstovams pristatė ministris J. Yaremko, Ontario provincijos sekretorius ir pilietybės ministris specialiai priėmimo balandžio 30 d. Naujiesiems ateiviams bus dalinamos informacinės brošiūros įvairiom kalbomis apie Ontario provinciją kartu su provincijos premjero laiškais.

Western Igoninėje gydosi Jonas Ignatavičius.

Stasys Norvaiša, buv. viešbučio savininkas Simcoe, Ont., jau ilgėsnis laikas serga Our Lady of Mercy Igoninėje Toronto.

ELEKTROS RANGOVAS

Fleet Electric Co. Ltd.

Atlieku visus elektros

irengimo darbus Toronto

923-7194. Sav. A. Čeponis

TEAKWOOD

Salono, valgomosios ir miegamosios kambario baldai tiesiog iš importu sandėlio. Atidaryta 1—9 v. v.

EINAR CLAUSEN, Ltd.

Tel. 1-454-1388. Prie 7 kelio į rytus nuo 5 linijos, Bramalea

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety

Lygos ir Board of Education.

Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemo-

kami nurodymai klasiėje ar namuose turintiesiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinus automobilius. 1076 BATHURST St. Tel. LE 2-3656. Ryškose HO 6-1331

Japonijos imperatoriaus gimimo dienos proga Lietuvos gen. konsulas dr. J. Zmuidzinaitis ir ponija, Japonijos gen. konsulo Staru Tsugu ir ponios kviečiami, dalyvavo jų priėmimo Royal York viešbutyje.

Akademikų Draugijos rengiamų paskaitų eilėje paskutinę šio sezono paskaitą "Literatūrinės srovės" skaitė gegužės 1 d. Priskelimo patalpose Pr. Alšėnas, nemažai dėmesio skyręs ir lietuvių literatūrai. Klausytojams, kurių buvo apie 80, jį pristatė atitinkamu žodžiu Dr-jos pirm. inž. L. Balsys. Po paskaitos buvo atidaryta otavišio architekt-dailininko Vyt. Trečiojo meno paroda, kurią surengė Akademikų Dr-ja. Buvo išstatyta 30 tapybos darbų. Atidarymo žodį tarė dail. A. Tamošaitis, plačiau aptardamas dailininko kūrybą. Ta proga dr. Spudas ir ponija surengė priėmimą.

Zymioji stalo teniso žaidėja V. Nešukaitė dirba Prudential Insurance Co. of America Toronto skyriuje kaip sekretorė. "Star" dienraščio gegužės 1 d. nr. buvo įdėta nuotrauka, vaizduojanti apsilankiusį svečią — bendrovės pirm. D. S. Mac Naughton ir V. Nešukaitę žaidžiant stalo tenisą.

E. ir V. Gačionytės sėkmingai dalyvavo "Millions for Miles" žygyje, sutelkė \$48.80 labdarę bei gavo atitinkamą pažymėjimą.

Dail. S. Kvietienės (Stefa Kvietys) tapybos paroda atidaryta nuo gegužės 1 iki 29 d. Runnymede viešosios bibliotekoje 2178 Bloor St. W.

Jaunas solistas Jonas Vaskevičius dalyvaus programoje "Lietuviai televizijoje" Čikagoje gegužės 8 d. kartu su Detroito šokių grupe "Silainė" penkmėčio suaktyvina proga.

Radio programa, girdima 9 v. — 11 v.r. (nuo pirmadienio iki penktadienio) iš stoties CHIN banga 1540 susilaukė didelio klausytojų susidomėjimo. Bal. 28 d. tema buvo baltiečių pagedavimai min. pirm. P. E. Trudeau vykstant į Sov. Sąjungą. Nusikūsta dideliu siuntiniu apmokėstinimu, judėjimo varžymu nuvykus į savo gimtąjį kraštą, nekiekvieno išleidimu aplankyti savo gimines S. Amerikoje, sovietine propaganda, šeimų nerispektavimu, neįsileidimu įseivų spaudos ir t.t. Per dvi valandas buvo daug skambinimų įvairių tautybių klausytojų. Paprastai 8.30 v. r. perskaitomi tos dienos aktualūs komentarai, o vėliau 9-11 v. r. klausytojai skambina ir reiškia savo nuomones.

PARDUODAMAS lietuviškos ilgo grojimo plokštelės, su lietuvišku raidinių rašomosios mašinėlės, ODINIAI LIET. ALBUMAI ir kt.

Primu siuntinių užsakymus į LIETUVĄ ir kitur. Didelis parinkimas iš pavyzdžių — eilutės, suknėlės ir kt. Taip pat priimu rašomosios mašinėlės, akordeonams Hohner ir kt. užsakymus. Maisto siuntiniai tiesiog iš DANIJOS.

Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis bet kada:

St. Prakapas

49 NORSEMAN Street,

Toronto 18, Ontario

Tel. 233-4486

KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas — šį ketvirtadienį, gegužės 6 d., 7 v. v., salėj virš "T2" redakcijos.

Sis šeštadienis, gegužės 8, yra Toronto Maironio šeštad. mokyklos paskutinė mokslo metų diena. Mokiniai iš mokyklos bus paleisti 11 v.

Motinos Dienos minėjimas — šį sekmadienį, gegužės 9 d., 4 v. p.p., Priskelimo par. salėje. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Motinos Dienos minėjimo, Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos ir liutuanistinio seminaro mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyks šį sekmadienį, gegužės 9 d., 4 v.p.p., Priskelimo parapijos salėje. Pirmoje programos dalyje bus įteikti pažymėjimai mokyklą ir seminarą baigusiesiems mokiniams. Antroje dalyje mokyklos mokiniai atliks iškilnių proga pritaikintą programą. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Įėjimas — laisva auka.

Tradicinis kepinų ir gėlių išpardavimas, kurį Motinos Dienos proga organizuoja ateitininkų tėvų komitetas, bus šį sekmadienį, gegužės 9 d., nuo 9.30 v.r. Priskelimo par. Parodų salėje. Rožių puokštės ir įvairūs kepiniai — tinkami dovanoms.

Šv. Jono Kr. Pašalpinės Draugijos prieš vasaros atostogas paskutinis ir pusmetinis susirinkimas — šį sekmadienį, gegužės 9 d., 1.30 v.p.p. salėj virš "T2". Visų narių pareiga dalyvauti. Valdyba

SLA 236 klub. susirinkimas, paskutinis prieš vasaros atostogas, įvyks gegužės 9, sekmadienį, Lietuvių Namuose. Atsilankiusieji bus pavašinti kavute. Pradžia 1 v.p.p. V-ba

Toronto Lietuvių Draugijos (Lietuvių Namų) susirinkimas šaukiamas 1971 m. gegužės 16 d., 2.30 v.p.p., 1573 Bloor St. W. Darbotvarkė: 1. atidarymas, 2. perėjo susirinkimo protokolo skaitymas, 3. valdybos ir komisijų pranešimas, 4. statuto svarstymas ir priėmimas, 5. kreditavimo statuto priėmimas, 6. ryšium su naujų patalpų pirkimu ir senųjų pardavimu rezoliucijų priėmimas, 7. klausimai ir sumanymai. Nustatytu laiku nesusiurinkus reikiama narių skaičiui, po pusės valandos šaukiamas antras susirinkimas, kuris bus teisėtas dalyvaujant bet kuriam narių skaičiui. Kviečiame gausiai dalyvauti. Valdyba

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis šaukiamas 1971 m. gegužės 16 d., 5 v.p.p., 1573 Bloor St. W. Jame bus svarstomas valdybos paruoštas veiklos planas, kiti svarbesni klausimai ir aptariami bendri reikalai. Kviečiame dalyvauti visi rinkti tarybos nariai ir visų organizacijų pirmininkai ar jų atstovai. Taipgi kviečiame mūsų bendruomenės veiklos aktyvesni asmenys ir visuomenė. Visi dalyvaukime ir aktyviai spreskime savus bendrus reikalus. Po oficialios dalies bus bendri pašnekesiai, "Verslo" Sąjungai vaišinant kavute. Valdyba

Kanados šaulių rinktinės ir kuopų atstovų suvažiavimas šaukiamas gegužės 22-23 d. Montrealyje. Tomis dienomis įvyks ir Montrealio šaulių L. K. Mindaugo kuopos 15 metų veiklos suaktyvinti šventė. Kviečiame dalyvauti šauliai-saulės ir nešauliai. Važiuojama iš Toronto autobusu. Jei susidarys nemažiau 35 asmenų, kelionė ten ir atgal kainuos \$16. Gera proga pamatyti "Zmogus ir jo pasaulis" parodą ir aplankyti Montrelio miestą. Prašoma registruotis telefonais: P. Jonikas 766-1335, St. Jokubaitis 537-2869, J. Astauskas 534-1789.

VI. Plūtio š. k. valdyba Kanados šaulių šaudymo varžybos iš 22 k. šautuvų 50 jardų atstume įvyks gegužės 16 d. Hamiltono lietuvių medžiotojų "Giedraitis" šaudykloje. Kviečiame ir nešauliai, ypač jauni, dalyvauti. Norintieji daugiau žinių tekskamba V. Keturakiui: dieną 270-4242, vakare 651-1239.

"Aušros" gimnazijų suvažiavimo komitetas atlieka parengiamuosius darbus ir posėdžiauja kas savaitę. Suvažiavimas įvyks gegužės 29-30 dienomis Torontė. Plaukia registracijos iš visos Amerikos. Komitetui labai svarbu sudaryti kiek galint tikslesnį dalyvių sąrašą, nes vietų skaičius ribotas. Prašome visus "aušros-es", gyvenančius Torontė ir apylinkėse, tuojau pat registruotis komiteto išdėdinto adresu: A. Rūkas, 46 Viamede Cres., Willowdale, Ont. Jūsų greita registracija palengvins suvažiavimo darbą.

Labai sėkmingai koncertavo "Birbynės" sambūris Niujorke gegužės 1 d. Grįžė į Torontą išvargę, bet patenkinti. Šį šeštadienį, gegužės 8, "Birbynė" koncertuoja Klevelande. Ten juos pakvieta šeštad. mokyklos tėvų komitetas. Anksčiau klevelandiečiai kanklininkai-ės koncertavo Torontė. Jie buvo "Birbynės" svečiai.

MONTREALQUE

Motinos Dienos minėjimas buvo pradėtas 5 v.p.p. Aušros Vartų bažnyčioje — atliakytos Mišios už mirusias ir gyvas motinas. Salėje įvyko motinų pagerbimas. Jį pradėjo šeštadieninės mokyklos vedėja p. Gedvilienė. Programą pranešinėjo S. Akstinaitė. Dienai pritaikintą paskaitą skaitė stud. D. Kerbelytė. Meninę dalį atliko "Gintaro" ansamblio jaunieji su kanklėmis. Deklamavo J. Adomonytė ir D. Lukauskaitė. Tautinius šokus šoko liutuanistinės mokyklos mokiniai, paruošti J. Piečiūčio. Šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami P. Navikienės, padainavo lietuviškų dainų.

TORONTO, ONT.

Dr. Osvaldas Pūdymaitis, ilgu metus vertęs gydytojo praktika Halifakse, N.S., išėjo pensijon ir apsigyveno Torontė.

Važiuojantieji su skautų ekskursija į Europą yra prašomi iki gegužės 10 d. sumokėti kelionės mokesčio likutį. Čekius arba pašto perlaides siųsti D. Keršienės vardu ir adresu: 487 Windermere Ave., Tor. 9, Ont. Tel. 762-5521.

Toronto arkivyskupijos katalikų vyrų taryba ir šiemet organizavo gavėnios metu rinkliavą atsilikusiesiems kraštams bei labdarai. Dar negalutiniais duomenimis, surinkta \$430.000. Paskelbtame sąraše pažymėtos aukojusių parapijų sumos: lietuvių Šv. Jono Kr. — \$730, lietuvių Priskelimo — \$618.42, lenkų Šv. Kazimiero — \$2.700, kroatų — \$1.163.37, lenkų Šv. Stanislovo — \$1900.50, vokiečių Šv. Patriko — \$2.698.19, portugalų Šv. Agnietės — \$669.50, italų Šv. Angelių — 713.50 ir t.t.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos suvažiavimas įvyko Torontė balandžio 25 d. Torontė kuopos svetainėje. Tai komunistinio nusistatymo narių draugija, besispačianti apie komunistinį laikraštį "Liaudies Balsą". Suvažiavimą atidarė centro komiteto pirm. Z. Janauskas. Į prezidiumą išrinkti: pirmininkas — J. Ramanauskas, vicepirm. — J. Morkūnas, sekr. J. Zukauskas. Įstatų, spaudos ir rezoliucijų komisijon išrinkti: Z. Janauskas, T. Rimdžius, S. Karvelis, J. Yla. Gana plačiai pranešimų padarė centro komiteto sekr. J. Keveža, paliesdamas ir Dr-jos praeitį. Dr-ja įsteigta 1911 m., vėliau centralizuota. Pirmajame suvažiavime turėjo 701 narį, trečiajame — 718. Šiame suvažiavime konstatuota tik 324 nariai Kanadoje, daugiausia Torontė. Iki šiol Dr-ja neteko 190 narių (mirė). Suvažiavime iš kitų kuopų dalyvavo tik vienas atstovas J. Aršauskas iš Hamiltono. Kitos dar veikiančios kuopos atsisiuntė sveikimuisi raštu. Per visą gyvavimo laiką Dr-ja išmokojo nariams pašalų \$154.724.25. Finansaiškai ji ir dabar gana gerai laikosi. Suvažiavime vyravo, kaip paprastai, komunistinė nuotaika — buvo vartojamas terminas "draugas", nutarta pasveikinti komunistinę "Laisvę" Brooklyne 60 metų sukakties proga, pridėnant \$60 čekį, paskirtą \$50 Vietnamo karo našlaičiams, žinoma, komunistinio Vietnamo. Neteko girdėti, kad ta Dr-ja būtų skyrusi lėšų lietuvių našlaičiams ar jų mokykloms. Taigi, Dr-ja, šalia savitarpinės pagalbos, užsiima komunistinės spaudos bei aplamai propagandos rėmimu. Tos Dr-jos Toronto kuopos patalpos įsikūrę ir "Liaudies Balsas". N. B.

Už asmenines paskolas "Litas" ima tik 8½% ir už nekiln. turto paskolas tik 8¼% ir priedo duoda kiekvienam skolinkui gyvybės apdraudą iki \$10.000 bendros paskolų sumos. Tos pačios sąlygos taikomos automobilių, baldų ir kitų rūšių paskoloms. Jų išmokėjimo sąlygos pritaikomos kiekvieno skolinko sąlygomis. Visi paskolų pareiškimai "Litas" išsprendžiami per 7 dienas. Užtat, prieš skolinantis kitur, visada verta pirmiausia pasiteirauti "Litas".

Už einamąsias paskaitas "Litas" moka 5%, taupomasias paskaitas 6%, terminuotus indėlius vienu metu 6¼% ir dviejų metų 6¼%. Bankai už einamąsias paskaitas jokių palūkanų nemoka, už taupomasias paskaitas tik 3% ir už termin. indėlius tik 4-5%. Užtat tikrai skriaudžia save visi tie, kurie savo santaupų dar neperkelė į "Litą". Pr. R.

Nekomunistinė? "T2" 11 nr. buvo įdėta žinutė apie Montrelio Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos surengtą vakarienę, pažymint, kad ši Draugija yra "komunistinė". Atsiliepė J. V. "Liaudies Balso" 13 nr., reikšdamas nepasitenkinimą dėl to žodžio pridėjimo. Atrodo, tuo norima pasakyti, kad ta montrealiečių Draugija nėra komunistinė. Jei taip, tai maloni būtų žinia. Bet tuo atveju reikėtų šiai Draugijai atsiboti nuo "Liaudies Balso", nuo komunistinės veiklos vadų ir dalyvauti patriotinės lietuvių visuomenės gyvenime. Tai būtų sveikintinas žingsnis. Mr.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

SAVISTOVUS AGENTAS

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance broker

Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose

Tel. Off.: 722-3545 • 3907A Rosemont Blvd. • Res. 256-5355

Sekr. M. ARLAUSKAITE, tel. 722-3986

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilio, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET

MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomasias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	